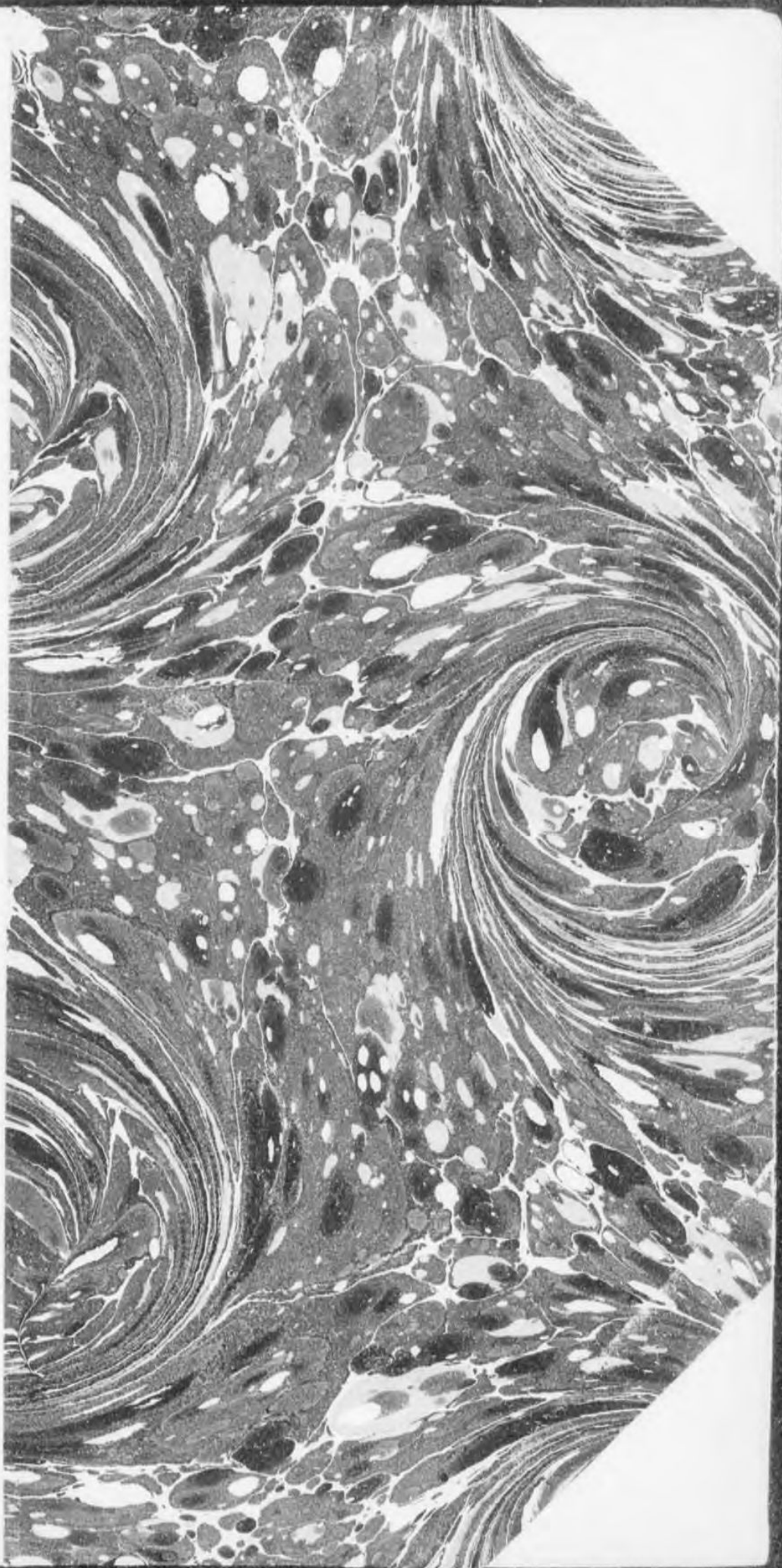

UBL: BKNOOG 153

Boekenvozen

153.

60

SCHOONE HISTORIE
VAN
FORTUNATUS BORZE
EN ZIJN
WENSCHHOEDEKEN.

—
Derde Uitgave.
—

GENT
DRUKKERIJ SNOECK-DUCAJU EN ZOON
VELDSTRAAT.

SCHOONE HISTORIE

VAN

FORTUNATUS BORZE

EN ZIJN

WENSCHHOEDEKEN.

1815

SCHOONE HISTORIE

VAN

FORTUNATUS BORZE

EN ZIJN

WENSCHHOEDEKEN.

ZEER VERMAKELIJK OM LEZEN, ZOO VOOR OUDE ALS
JONGE LIEDEN.

—
Derde Uitgave.
—

GENT

DRUKKERIJ SNOECK-DUCAJU EN ZOON
VELDSTRAAT.

Fortunatus toont Leopold, zijn oude vriend, het
schip dat hij voor hem heeft gehurd en
neemt voor eeuwig afscheid van hem.

MIJ. DER NED.
LETTERKUNDE
TE LEIDEN

VOORREDE.

De aantrekkelijke historie van Fortunatus Borze en zijn Wenschhoedeken, die van oud en jong met zooveel gretigheid gelezen is, was sedert geruimen tijd uitverkocht en bijna nergens meer te vinden. Om dus de menigvuldige en aanhoudende vragen van het leesminnend publiek te voldoen, hebben wij goedgevonden het boek opnieuw in druk te geven. Wij zijn verzekerd dat het even als onze voorgaande verbeterde uitgaven van volksboeken van elkeen zal gezocht worden, te meer, omdat wij uit het oog niet hebben verloren dat het boek voor het volk geschreven is en dat het natuurlijk door het volk moet begrepen en verstaan worden. Dit was steeds ons gevoelen en wij hopen met op die wijze voort te gaan, dat wij meer en meer in den smaak van het volk zullen dringen en voortdurend deszelfs gunst blijven genieten.

De volgende verbeterde volksboeken zijn ook bij ons te bekomen : Reinaart de Vos, Oursson en Valentyn, Cartouche, Wandelende Jood, Jaakje met zijn fluitje, Jan van Parijs, Thijl Uilenspiegel, Arte Amandi, Cobonus en Pecavia, Doktor Jan Faustus, Troost der Armen, Nieuw Tooverboek, Vermakelijke Kluchtvertelder, Nieuw Bieboek, Ludovicus Mandrin, de vier Hemskinderen, Ridder Malagijs, de Ridder met de Zwaan, Snoeck's Liedjesboek, enz., enz., enz.

SCHOONE HISTORIE

VAN

FORTUNATUS BORZE

EN ZIJN

WENSCHHOEDEKEN.

Van Fortunatus geboorte, opvoeding en eerste stappen in de wereld.

In de stad Famagosta, op het eiland Cypres, woonde een edel burger van treffelijke afkomst, genaamd Theodorus. Zijne ouders hadden hem vele goederen nagelaten, zoodat hij machtig en rijk was en vroolijk leefde, weinig bedenkende hoe zijne ouders voortijds dat goed vergaard hadden, hetwelk hij nu zoo zorgeloos verkwistte. Gansch zijn gedacht stond naar tijdelijke eer en wellustigheid; zijn grootste vreugd vond hij in steekspelen, aan de koninglijke hoven te zijn en overal waar hij maar pracht vertoonen en geld verkwisten kon. Dit stond zijne bloedverwanten en vrienden niet aan. Zij zochten hem eene vrouw te beschikken, meenende dat hij dan het huiselijk geluk zou leeren kennen en zijn ongeregeld leven zou verlaten. Zij sloegen dan hunne oogen op de schoone Gratiana, eene rijke koopmans dochter, die te Nicosia, hoofdstad van het eiland Cypres, met haren vader haar verblijf hield. Op het gedurig aandringen en aanraden zijner familie, liet Theodorus zich overhalen, hij verzocht de schoone Gratiana ten huwelijk, en haar vader, die een oude vriend was van zijne ouders, stond ze hem bereidwillig toe.

Nadat de bruilofsfeesten gedaan waren, ging Theodorus met zijne lieve echtgenooten stil en afgezonderd leven, en na eenige maanden zag hij zijne wenschen bekroond met eenen zoon, die den naam ontving van Fortunatus. Maar kort daarna keerde Theodorus tot zijne oude gewoonte terug : hij nam opnieuw vele knechten in zijnen dienst, kocht kostelijke peerden, bezocht wederom de steekspelen, verkeerde aan het hof des konings en liet zijne beminnelijke vrouw met haar kind te huis; ja, hij

speelde zoolang den grooten heer, tot dat al zijne erven en renten verkocht geraakten, en hij niet meer in staat was knechten of meiden te houden. De goede vrouw Gratiana moest zich nu gewennen zelve te koken, te wasschen en te plasschen, en vond somtijds niet eene bete brood om haren honger te verzadigen. Toen gingen Theodorus oogen open, en als hij zijne vrouw en zijnen zoon aanschouwde, begon hij te zuchten en zijne dwaasheid te beklagen, maar het was nu te laat en hij moest verder zijn leven in ellenden en in de bitterste armoede overbrengen.

Als Fortunatus achttien jaren oud was, was hij zeer bedreven in de valkenjacht en het peerdrijden. Maar dat was ook het eenige wat hij geleerd had. Eens het gelaat van zijnen vader beziende, vroeg hij : Waarmede is uw hert toch zoo bezwaard, vader? zoo dikwijls gij mij

bezieet, wordt gij bedroefd. Heb ik u ergens door vergramd, zeg het mij, ik zal mij beteren. De vader antwoordde : Lieve zoon, het is uwe schuld niet dat ik treur, en ik kan ook niemand de schuld wijten; want de droefheid en den nood, waarin ik ben, heb ik mij zelven aangedaan. Ik was eens een rijk en geëerd man, en ik heb alles verkwist wat mijne brave ouders mij hebben nagelaten; en dat had ik behooren te bewaren, om onzen edelen stam in weerde te houden. In onze armoede denk ik nu het meest aan u. Ik zucht als ik u bezie, omdat ik u niet helpen kan : en dat is het wat mij dag noch nacht ruste laat. Goede vader, antwoordde Fortunatus, wil om mij niet treuren; ik ben jong en kloek; ik zal vreemde landen bezoeken en de rijke heeren dienen. Daar is nog geluk genoeg in de wereld, en God zal er mij wel mijn deel van geven. Daarmede stond Fortunatus op, nam zijne valk op de vuist, en ging wandelen. Hij nam zijnen weg naar de zeehaven. Hier zag hij een venetiaansch schip voor anker liggen, hetwelk uit het heilig land terug keerde, en den graaf van Vlaanderen naar zijne staten voerde. Hij vernam dat de graaf een zijner stalknechten verloren had, dat hij op het punt was te vertrekken en dat hij de reizigers liet verwittigen dat zij hun moesten aan boord begeven. Als deze voorname heer mij in zijnen dienst wilde nemen, dacht hij, dan kwam ik nooit meer naar Cypres terug. Wanneer de graaf nu zijne bevelen gegeven had en dat hij meende op het schip te stappen, verstoutte zich Fortunatus tot hem te gaan en bad hem op eene hoffelijke wijze om dienst : hij schetste hem gedeeltelijk den staat zijner ouders af, hunne vroegere welvaart en hij verzweeg geenszins de oorzaak van hunnen ondergang. De graaf van Vlaanderen vroeg hem wat hij al kon. Fortunatus antwoordde : Ik kan met de peerden omgaan, ik kan jagen en al wat verder tot de jacht behoort. Eene zaak brengt mij in verlegenheid, sprak de graaf; ik ben van eene zoo verre landstreek, dat ik vrees

dat gij de uwe niet zult verlaten om mij te volgen. Des te beter, en hoe verder hoe liever, henam Fortunatus met haast. De graaf vond genoeg in den jongeling en nam hem aan tot zijnen lijfknecht. Fortunatus volgde den graaf van Vlaanderen op het schip, dat hen met eene voorspoedigen wind naar Venetie voerde.

De graaf van Vlaanderen had vroeger reeds Venetie bezocht en zijne prachtige gebouwen en rariteiten bewonderd; daarom wilde hij er niet langer verblijven dan hoogst noodig was. Zijn herte trok naar zijn geliefd vaderland, dat hem verwachtte om zijn huwelijk te vieren met eene bekoorlijke prinses, de dochter van den hertog van Cleef. Hij kocht kostbare peerden, ook rijke en zeldzame juweelen, prachtige zijden kleeren, goud en edelgesteenten, alles, in een woord, wat aan zijne trouwfeest luister kon bijbrengen. Bij deze koopen bediende hij zich altijd van Fortunatus, die de italiaansche taal goed kende, en daarenboven zeer geschiktelijk bij het koopen van het een en het ander het woord voerde en zeer tot profijt van zijnen meester de zaken vereffende. Dit maakte dat de graaf zeer voor hem genegen werd, hetgeen nog meer zijnen iever aanwakkerde: zoodat hij des morgens altijd de eerste, en des avonds de laatste in bezigheid was. Als nu de ingekochte peerden gemonsterd werden, stak men de slechtste uit voor de knechten en de bedienden: Fortunatus nogtans bewak van den graaf eenen der beste dravers. Dat zagen de andere knechten met nijdige oogen aan, en zij gaven het genoeg te verstaan dat zij hem een hevigen haat toedroegen; doch zij moesten het verdragen dat hij naast zijnen meester reed.

Alzoo kwam de graaf van Vlaanderen in zijn land terug, gevolgd van vele edellieden en dienaars, en het volk ontving hem op eene prachtige wijze, God bedankende dat hij hunnen vorst op zulk eene gevaarlijke en verre reize bewaard had; zij konden zich niet genoeg verzadigen van het genoeg van hem te zien; zij

hadden zoolang gevreesd voor het leven van zulk een goeden meester, dat zij hunne blijdschap niet genoeg wisten uit te drukken.

Kort na zijne terugkomst trouwde de graaf zijne bekoorlijke bruid. Daar werd kostelijke bruiloft gehouden, getoernooid en allerhande ridderspelen gevierd. Onder al de edelknechten en andere dienaren was er niemand die, om zijn bevallig wezen en treffelijke manieren, aan al de heeren en edele vrouwen beter aanstond als Fortunatus. De graaf werd dikwijls gevraagd, waar hij aan een zoo uitmuntenden dienaar gekomen was: dan vertelde hij hoe hij dezen jongeling op zijne terugkomst van Jeruzalem uit het eiland Cypres had medegenomen, en prees hem bovenmate. Geen wonder dus dat prins en edele vrouwen zich om het meest verhaastten om schoone geschenken te geven aan iemand, die zoo wel in de gunst zijns meesters stond. Deze bewijzen van genegenheid vermeerderden geenszins de vriendschap zijner gezellen. Een toeval, waaraan zich niet een der knechten verwachtte, greep plaats, en dit was voldoende om den haat, dien zij tegen Fortunatus koesterden, tot het hoogste toppunt te voeren.

Eerste avonturen van Fortunatus, zijne gegronde vrees en haastige vlucht.

Nadat de ridders nu tot vermaak der edele vrouwen getoernooid hadden, besloten de graaf van Vlaanderen en de hertog van Cleef twee kostelijke prijzen te geven voor de knapen en knechten; deze prijzen bestonden in twee overheerlijke stukken fluweel. De dienaren waren daarover zeer verblijd, en niet zonder reden; want ten dien tijde waren het de edelmannen maar alleen, die een toernooispeel mochten bijwonen. Zij werden dan in twee partijen verdeeld, die tegen malkander kampen zouden; en als men nu dapperlijk gesteken had, won aan de eene zijde Thimotheus, een dienaar van den her-

tog van Brabant, en aan de andere zijde Fortunatus. Het pijnigde de knechten niet weinig dat die baarde-looze jongen hun den prijs had afgewonnen, en zij besloten hem dien te doen verliezen, zoo het mogelijk was. Zij haalden den knecht van den hertog van Brabant over, die een kloek en sterk man was, om Fortunatus tot eenen nieuwen kampstrijd uit te dagen, op voorwaarde, dat degene die winnen zou, de twee prijzen zou bekomen. Fortunatus nam den nieuwen wedstrijd zonder bedenken aan, schoon hij nog weinig in het toernooisteken geoefend was.

Zoodra de edelheeren van dezen strijd kennis hadden, wilden zij hem met hunne tegenwoordigheid vereeren. Als de twee kampers gereed waren, liepen zij met vreugde elkander te gemoet; maar met den vierden loop reed Fortunatus zijne tegenpartij uit den zadel, zoodat hij wel drij stappen ver van zijn peerd in het zand rolde. De graaf juichte dezen nieuwen zegepraal van zijnen lijfknecht toe, en Fortunatus, die de beide kostbare stukken won, welke meer dan duizend kronen weerd waren, kreeg daarenboven veel lof van de heeren en jonkvrouwen. Onnoodig te zeggen dat deze overwinning nog meer den haat en nijd van de gezellen van Fortunatus opwekte. Robrecht, een oude en slimme ruiter, dit merkende, zeide tegen hen, zonder dat Fortunatus het kon hooren: Had ik maar tien kronen, dan zou ik wel maken dat die vlasbaard uit de voeten kwam zonder iemand vaarwel te zeggen, en niemand zou vermoeden hebben dat wij dien list gesponnen hadden. De anderen dit hoorende, sprongen op van blijdschap, en smeekten hem van zijn plan zoo spoedig mogelijk in 't werk te leggen. Welaan, sprak Robrecht, geeft mij elk eene halve kroon en als ik hem niet in 't korte weghelp, dan geef ik u elk eene kroon in de plaats.

Iedereen was tevreden en elk gaf wat, zoodat de som, die Robrecht ontving, tot vijftien kronen beliep.

Des anderendaags ging hij tot Fortunatus, sprak hem vriendelijk aan, wenschte hem geluk met zijne overwinning en vroeg hem mede naar eene herberg, waar

hij hem trakteerde met alles wat zijn hertje verlangde. Fortunatus, die niet merkte wat strikken men hem spande, was verheugd onder al die vreemde lieden iemand gevonden te hebben, die hem genegenheid bewees. De oude ruiter wist hem zoo zeer te vleien en naar zijnen zin te spreken, dat hij met niemand meer wilde ver-

keeren dan met Robrecht. Als dit spel nu eenigen tijd geduurd had, kwam op zekeren avond, toen iedereen te bed was en Fortunatus de wacht had, zijn vriend Robrecht zich nevens hem nederzetten, en stelde twee flesschen wijn op tafel. Hij begon den jongeling dapper toe te schenken, terwijl hij van het een en ander sprak. Als hij zag dat Fortunatus het hoofd warm begon te krijgen, zeide hij: Beste Fortunatus, om de groote liefde en genegenheid die ik u toedraag, kan ik niet laten van u iets te komen waarschuwen, hetgeen ik van mijn' vriend den kanselier vernomen heb; het is eene zaak, die op handen is, die u misschien ook treffen kan. Luister wat ik u ga zeggen: Gij weet dat onze graaf eene schoone vrouw heeft en dat nog vele andere schoone jonkvrouwen zich in zijn hof bevinden. Welnu, hij is jaloersch geworden, en hij heeft kwade vermoedens op de jongste kamerknechten die hun dienen; en daarom heeft hij last gegeven, om morgen, terwijl hij met een bediende naar Leuven vertrekt, voor een begin de vier jongste kamerknechten tegen wil en dank te laten besnijden, en dan zal hij hen weder als voor en na de vrouwen laten dienen.

Als Fortunatus deze woorden gehoord had, werd hij met zoodanigen schrik bevangen, dat hij geen woord

kon spreken; eindelijk vroeg hij den ouden dienaar, of hij niet een weg wist om seffens uit de stad te geraken. Robrecht antwoordde: Weet, lieve Fortunatus, dat de stadspoorten thans gesloten zijn en dat er niemand kan in- of uitkomen voor morgen vroeg; maar zie, ging het mij aan, ik zou mij liever laten besnijden, want uw leven lang zoudt gij in genoeg en in vermaak kunnen doorbrengen. Wat zegt gij! riep Fortunatus; ik zou nog liever van deur tot deur mijn brood gaan vragen. Nu dat ik hoor dat gij vertrekken wilt, hernam Robrecht, is het mij leed dat ik u dat gezegd heb; want ik had al mijne hoop op u gesteld en gedacht, dat wij als twee broeders altijd vriendelijk te zamen zouden verkeer hebben; doch, als gij volstrekt wilt vertrekken, schrijf mij dan waar gij uw verblijf houdt, dan zal ik u laten weten, wanneer de kamers der jonkvrouwen met gesnedene kamerknechten voorzien zijn en dan kunt gij terug komen; want ik twijfel niet of onzen graaf zal u wederom aanveerden. Neen, neen, sprak Fortunatus, gij zult nooit weten waar ik ben, want al wilde de graaf mij gouverneur van Oostende maken, nog zou ik niet weder komen. Zeg het aan niemand dat ik van hier vertrokken ben, vooraleer ik drij dagen weg zal zijn. Robrecht beloofde hem dit, nam al zuchtende en schijnbaar bedroefd afscheid van hem en zeide: Dat God u zegene en beware

Als Robrecht aldus de rol van Judas gespeeld had, ging hij heen. Dit gebeurde na middernacht als alle man gewoonlijk in slaap lag; maar Fortunatus had geen lust tot slapen: elken minuut dacht hem een dag te wezen, want hij vreesde, als de graaf gewaar werd dat hij wilde weg vluchten, dat hij hem zou doen vangen. Aldus wachtte hij in grooten angst en nood tot dat den dag aankwam. Dan nam hij zijnen vogel, riep zijnen hond, sprong te peerd, alsof hij ter jacht rijden wilde, en zoo reed hij geleersd en gespoord met haaste weg, altijd omziende of hij niet achtervolgd werd.

Hoe Fortunatus te Londen kwam en wat hem daar gebeurde.

Als Fortunatus tien mijlen ver gereden had zonder zich ergens op te houden, kocht hij een ander peerd, reed spoedig voort, maar zond eerst den graaf van Vlaanderen zijn peerd, hond en vogel terug, ten einde hij geene reden zou hebben om iemand achter hem te zenden en hem als dief terug te brengen. Wanneer de graaf gewaar werd dat Fortunatus weg was zonder oorlof of afscheid te nemen, wist hij niet wat er van denken: hij had den jongen nooit kwalijk toegesproken, en hij verwonderde zich des te meer over de spoedige afreis van Fortunatus, daar hij hem nog eenigen loon verschuldigd was: hij ondervroeg al zijne dienaren in het bijzonder; doch niemand scheen iets van de zaak te weten. Daarop begaf zich de graaf tot zijne echtgenoot, en vroeg haar, alsook aan al hare jonkvrouwen, of zij niet wisten of aan Fortunatus eenig leed of ongelijk gedaan was? De gravin antwoordde: Wij weten allen wel dat hem geen het minste leed gedaan is. Gisteren zelfs was hij tot tegen den avond nog bij ons, en toonde zich blijgeestiger dan ooit. Hij vertelde ons van hetgeen er op het eiland Cypres te zien is, hoe de vrouwen daar gekleed gaan, van de zeden en gewoonten die er heerschen. Wij vermaakten ons met het gebroken vlaamsch dat hij sprak. Door ons te zien lachen lachte hij ook, en hij is al lachende van ons gescheiden. Eindelijk, als de graaf van niemand iets vernemen kon, sprak hij: Nu, de tijd zal wel komen dat ik de waarheid ontdekken zal, en wie dan schuldig bevonden wordt, die zal eene geduchte straf ondergaan.

Als Robrecht vernam dat zijn meester zoo bedroefd was om Fortunatus, werd hij zeer benauwd, en hij ging bij zijne kameraden en smeekte hun, dat zij toch niet vertellen zouden dat hij de oorzaak was van Fortunatus

vertrek; zij beloofden het hem, maar zij begeerden toch te weten, hoe hij het gemaakt had om den jongeling vandaar te verwijderen. Daarop verzon hij opnieuw eenige leugens, met hun te zeggen, dat het niet alleen op zijne aanrading was dat Fortunatus was vertrokken, maar wel omdat hij tijding van zijn huis gekregen had en eenige familiezaken moest gaan vereffenen.

Intusschen reed Fortunatus naar Kales, alwaar hij een schip vond, dat hem naar Londen overvoerde. Wat vreugd gevoelde hij als hij zich door de zee van den graaf gescheiden zag! daar eerst dierf hij vrijelijk adem halen! Deze hoofdstad van Engeland dreef reeds in dien tijd grooten handel, en zelfs lag er in de haven een prachtig schip van het eiland Cypres voor anker, dat vele kostelijke goederen had medegebracht. Onder de kooplieden die er op waren, bevonden zich twee jongelingen, van rijke ouders, die voor de eerste maal eene reis deden. Deze jongelingen ontmoetten Fortunatus kort na zijne aankomst en zij maakten al spoedig kennis: men trakteerde elkander en men raakte in vreemd en slecht gezelschap, welke hen bij schoone vrouwen bracht, waar men niet anders deed als spelen en brassen, drinken en schenken, zingen en springen, en dat spel duurde zoo een half jaar, tot dat het ten laatste zoover kwam dat hun geld bijna op was. Nu was de vriendschap van dat nieuw gezelschap gauw vervlogen, de liefde van die schoone vrouwen was spoedig gedaan, en spot kregen zij voor dank. Gelukkiglijk hadden zij niet alles verkocht; maar zij hadden ook niets ingekocht, waarom zij ook niet zeer op hun gemak waren. Intusschen ging het schip onder zeil, en voerde de twee jonge kooplieden met een zwaar hert naar hun huis terug.

Hoe Fortunatus opnieuw in dienst treedt en bijna om 't leven komt.

Fortunatus thans alleen en zonder geld zijnde, dacht bij zich zelven: Had ik maar een paar kronen, ik vaarde naar Frankrijk en nam er dienst. Maar vermits hij maar eenig zilverwerk meer bezat, moest hij hetzelfde verkoopen om van te leven. Hij wist niet van wat hout pijlen maken, en ging zich verhuren als knecht bij een rijk venetiaansch koopman, met name Hieronimo Roberti, die veel geschiktheid in hem bemerkende, hem tegen een redelijken loon in zijn huis nam en hem gebruikte om opzicht te houden over de koopwaren, die aan- en afgevoerd werden, zoodat Fortunatus meest altijd op weg was tusschen het huis van zijnen meester en de haven.

Te dien tijde was er te Londen een jonge Florentijner, Andreas geheeten, die door zijn vader met vele goederen uitgezonden was om handel te drijven. De jongen geraakte op slechte wegen, en bracht zijn geld spoedig van kant. Hiermede niet tevreden, wist hij zijnen vader nog groote sommen af te doen, met hem te schrijven, dat hij met dit geld eene voordeelige winst in het zicht had. De goede vader gaf maar altijd toe, terwijl hij van dag tot dag te vergeefs op de koopwaren bleef wachten, en werd eindelijk dood arm. Als alles op was, zocht Andreas naar andere middelen om zijn losbandig leven voort te zetten. Op zekeren dag vernam hij dat de koning, die onlangs zijne zuster aan den hertog van Bourgonje had uitgehuwd, haar in 't kort een' kostelijken bruidschat wilde achterna zenden. Deze bruidschat bestond in een diamanten opschik, en de koning had reeds den edelman uitgekozen, die binnen weinige dagen met het prachtig juweel naar Bourgonje zou vertrekken. Van dit bericht maakte de schelm spoedig gebruik. Hij ging tot den edelman, zeide hem dat hij

gehoord had hoe hem de koning den bruidschat voor de hertogin van Bourgonje had ter hand gesteld, en verzocht die te mogen zien, dewijl hij juwelier was. Ook zegde hij, dat hij in Florence vernomen had dat de koning naar kostbare steenen zocht, en hierop was hij aanstonds naar Londen gekomen, in hope van eenige schoone diamanten te kunnen verkoopen. Daar nu de edelman van den koning belast was, bij gelegenheid nog eenige juweelen voor het sieraad te koopen, zoo ontving hij den valschen juwelier met veel beleefdheid, en bracht hem in zijne woning, waar hij hem de kostbare diamanten liet zien. Andreas bezag de steenen met begeerige blikken en prees ze zeer; doch hij voegde erbij, dat, hoe schoon deze diamanten ook waren, hij er toch nog schooner had. De edelman was hierover verheugd, en verzekerde dat de koning ze koopen zou, indien ze inderdaad zoo kostelijk waren, gelijk hij zeide. Andreas hernam: Edele heer, als gij kunt, kom morgen middag en doe mij de eer aan met mij te noenmalen; ik woon bij den heer Hieronimo Roberti, die mijn vriend is: ik zal u daar mijne diamanten laten zien. De edelman beloofde zulks en zij scheidden van elkander.

Aanstonds ging nu Andreas tot Hieronimo, de rijke koopman bij wien Fortunatus diende, en zeide hem: Ik ben een rijke juwelier, en omdat ik weet dat gij een treffelijk man zijt, en ik vele kostelijke juweelen bij mij heb, verlang ik bij u mijnen intrek te nemen. Ik heb reeds op goedgeluk een voorname edelman van 't hof hier op morgen ten middagmale genoodigd, om hem daarna mijne diamanten en andere kostbare gesteenten te laten zien. Als Hieronimo den naam des edelmans vernam, was hij zeer tevreden, want hij kende hem voor een voortreffelijk man, en daarom stond hij gewillig aan Andreas toe wat deze hem verzocht. Des anderendaags verscheen de valsche juwelier op den noen met den edelman. Men bleef nog al lang aan tafel,

tot dat Hieronimo voor dringende zaken werd buiten geroepen. Nauwelijks was de koopman van tafel, of Andreas verzocht den edelman hem naar zijne kamer te volgen, ten einde de gesteenten te bezichtigen. Die kamer was juist boven Hieronimos spreekkamer. Als zij er binnen waren, deed Andreas eenen koffer open, en terwijl de edelman neerbukte om naar de diamanten te zien, trok de verrader een scherp mes uit den zak, wierp den edelman op den grond, sprong hem op het lijf en bracht hem om het leven. Daarna trok hij hem zijnen zegelring van den vinger, nam zijnen sleutel en liep weg. Hij begaf zich alsdan naar het huis van den edelman, en zeide aan deszelfs vrouw, dat haar echtgenoot hem gezonden had om de diamanten van den koning te halen, welke hij hem gisteren getoond had, om ze met de zijne te vergelijken. Ten bewijze dat gij mij betrouwen moogt, voegde Andreas erbij, gaf hij mij zijnen zegelring mede, alsook den sleutel van den koffer, waarin de diamanten liggen. De vrouw moest hem wel op de bewijsstukken gelooven, en zij bracht hem op de slaapkamer. Wanneer zij nu den koffer geopend had, waren er geene diamanten in te zien, en de vrouw verzocht, dat haar man zelve zoude komen, om te zeggen waar hij ze verborgen had.

Gedurende dat Andreas weg was, drong het bloed van den vermoorden edelman door den zolder, en de druppels vielen op den lessenaar, waaraan Hieronimo bezig was met schrijven. Seffens zond hij eenen knecht naar boven, om te zien van waar dat bloed kwam; maar hoe verschrikte geheel het huisgezin als men het lijk ontdekte. Intusschen kwam Andreas terug, zekerlijk om te zien of hij van den vermoorden edelman niet het een of ander kon rooven dat eenige weerde had, maar Hieronimo riep hem toe: Schurk, wat hebt gij gedaan? waarom hebt gij dien edelman vermoord? De booswicht gaf tot antwoord, dat hij maar zijn leven tegen hem verdedigd had; want dat de schelm hem wilde ver-

moorden, om de kostbaarheden te stelen die hij in zijn bezit had. Maar, vervolgde hij, zwijg stil, ik zal het lijk in den beerput werpen; en als men naar den edelman komt vragen, zeg dat hij na het noenmaal met mij is uitgegaan, en dat gij hem sedert niet meer gezien hebt. Hij wierp vervolgens het lijk in eenen beerput, waarna hij zich zoo spoedig mogelijk weg maakte, zoodat hij weldra buiten het land was. Ook op het vaste land vond hij nergens rust: hij ging naar Venetië, en daar verhuurde hij zich voor galeirocier op een schip dat naar Alexandriën vaarde.

De weduwe van den vermoorden edelman, niet wetende waar haar echtgenoot mocht blijven, schreef naar alle kanten en liet overal naar hem vragen; maar zij kreeg geene andere tijding dan dat hij met Andreas bij Hieronimo ten eten geweest zijnde, met hem vertrokken was. Intusschen merkte men aan het koninklijk hof op dat de edelman sedert twee dagen daar niet verschenen was, en dit kwam den koning zeer wonderlijk voor, ofschoon hij aan de eerlijkheid van den edelman niet twijfelde. Hij zond iemand naar het huis van den vermoorde en liet naar het diamanten sieraad vragen. Als de heeren van het hof in het huis der edele weduwe kwamen, vertelde deze alles wat zij van de zaak wist. Zij lieten den koffer openen, en gelijk de vrouw gezeid had, vonden zij er niets in. Daarop doorzochten zij geheel het huis, doch alles was vruchteloos. Als de koning deze tijding vernam, werd hij bleek van schrik, niet om de groote somme die hij verloren had, maar wel omdat zulke schoone diamanten niet licht meer te krijgen zouden zijn. Hij gebod Hieronimo, bij wien de edelman geëten had, met geheel zijn huisgezin gevangen te nemen, om te weten te komen waar de edelman

verbleven was. Terwijl elk afzonderlijk in het gevang opgesloten werd, deden de rechters huiszoeking bij Hieronimo, zonder dat men eerst iets ontdekte; alleen den hof en de achterplaats was nog niet onderzocht. Men ging op de plaats waar de beerput was, een dienaar wierp er wat brandend strooi in, en men zag een menschenvoet boven den drek uitsteken. Het lijk opgetrokken zijnde, werd voor dat van den edelman herkend. Als de koning dit hoorde, liet hij de gevangenen op de pijnbank brengen, om van hen de waarheid te weten. Eerst werd de arme Hieronimo gepijnigd: hij bekende alles wat hij wist, en zegde al wat Andreas hem wegens den vermoorde verteld had. Dan zond de koning in alle richtingen boden om Andreas op te sporen, en na twee

maanden ieverig zoeken vond men hem te Alexandriën onder de misdadigers, die tot dwangarbeid veroordeeld waren; men bracht hem weder naar Engeland, en op de pijnbank bekende hij zijn schelmstuk. De koning, zeer verbitterd omdat de diamanten niet uitkwamen,

schoot in hevige gramschap, en gaf bevel al de gevangenen aan de galg te hangen, zoowel Andreas, als gansch het huisgezin van Hieronimo Roberti, omdat hij en zijne onderhoorigen de moord verzwegen hadden. Dat streng vonnis werd seffens uitgevoerd, en de eene naast den anderen opgehangen, tot dat maar de kok en Fortunatus meer overschoten. Als men nu de kok vast greep om hem te hangen, riep hij met luider stemme : *Brengt gij ons allen ter dood, hebt dan toch medelijden met dezen armen jongeling; want hij is niet schuldig.* Op het punt van te sterven zweer ik, dat hij van al wat voorgevallen is niets weet; want dien dag was hij niet t'huis, en was tot 's avonds aan de haven aan 't lossen geweest. Als de rechter deze woorden hoorde, werd hij van Fortunatus onschuld overtuigd. Nadat ook de kok gehangen was, kwam de rechter bij Fortunatus, en sprak hem aldus aan : *U wordt het leven geschonken; maar spoed u dat gij zoo gauw mogelijk de stad en het land verlaat, anders wordt gij door het volk dood geslagen.* Vervolgens gaf hij Fortunatus twee dienaars mede, welke hem tot aan de haven brachten, waar deze seffens op een schip ging, dat hem uit de stad bracht. Welhaast kwam hij op de wijde zee, en daar wenschte hij het land vaarwel, waar hij zulke schrikkelijke oogenblikken had doorgebracht.

Waar de diamanten gevonden werden.

Nadat alles geëindigd was, had de koning geern geweten waar de diamanten verbleven waren. Hij liet hierom het volgende uitroepen : *Is er iemand die eenige tijding weet te brengen van de diamanten, men zal hem rijkelijk beloonen.* Hij zond brieven en boden aan de meest gekende koningen en vorsten en aan de opperhoofden der groote steden, met bericht als er iemand kwam om de juweelen te verkoopen, dat men hem zoude aanhouden : doch alles was vruchteloos, en het

was maar bij de volgende gelegenheid dat de koning zijn diamanten sieraad terug bekwam.

Als de droefheid nu eenigen tijd geduurd had, gevoelde de weduwe van den vermoorden edelman dat al dat weenen en klagen haar toch haren man niet konden wedergeven, en zij gaf dus bevel aan hare bedienden niemand meer af te wijzen, van al degenen die haar mochten komen bezoeken. Op zekeren dag was haar eene jonge weduwe een bezoek komen brengen, die haar ouder andere zeide : *Wilt gij uwe droefheid doen verdwijnen en uwen man vergeten, welnu doe uwe bedstede uitbreken en stel ze op eene andere plaats, gelijk ik gedaan heb als mijn man overleden was.* De vriendin vertrok en de weduwe overdacht in stilte wat hare vriendin haar geraden had. Zij heeft gelijk, zeide zij; en van des anderendaags af deed zij de bedstede afbreken; maar hoe stond zij te zien, wanneer zij in een hoek onder het bed het koffertje vond, waarin de diamanten waren. Zij nam het haastig op, en ontbood een harer naaste bloedverwanten, wien zij de zaak verklaarde, en vroeg hem wat haar met deze zaak te doen stond. Haar bloedverwant, een verstandig en voorzichtig man, zeide : *Beste nicht, wilt gij mijnen raad volgen, zoo draag het koffertje dadelijk bij den koning, of laat het mij dragen, opdat wij niet varen gelijk Hieronimo Roberti.* Deze raad vond zij goed : zij trok hare beste rouwkleederen aan, en ging naar het hof. Als zij voor den koning kwam, viel zij op hare knieën en zeide : *Genadige koning, ik kom in haast u de blijde tijding brengen, dat ik den kostbaren pand, dien gij mijnen echtgenoot had toevertrouwd, en die zoovele ongelukken veroorzaakt heeft, bij het afbreken van mijn bed in eenen hoek ontdekt heb. Zie, hier is hij.* De koning nam het koffertje met blijdschap aan, en zag dat er alles nog in lag, zooals hij het den edelman had ter hand gesteld. Als zijne blijdschap wat gestild was, nam hij de jonge weduwe bij de hand en zeide : *Edele en*

weerde vrouw, ik heb mij zeer verheugd over uwe strenge rechtveerdigheid, welke mag gelijk gesteld worden met die van uwen overledenen echtgenoot. Het zou mij zeer aangenaam zijn indien ik u naar weerde kon beloonen.

Nadat de koning vervolgens eenige oogenblikken tusschen zijne hovelingen had omgezien, wenkte hij een edelen en schoonen jongeling, en zeide hem: Mijn zoon, ik heb u iets te verzoeken, dat u waarlijk geen leed zal doen. De jongeling antwoordde: Wat mijn koninglijke meester beveelt, zal ik met genoeg volbrengen. Nu dan, sprak de koning, neem uit mijne hand deze edele, schoone en deugdzaame vrouw als uwe echtgenoot aan, en zorg dat zij haar ongeluk vergete. De vergelding, die ik beloofde aan dengenen die mij tijding van de diamanten bracht, zal ik haar schenken voor bruidschat. De weduwe bezag hierop den schoonen jongeling, en ziende dat hij er tevreden uitzag, liet zij den koning begaan wanneer hij hare hand in die des jongelings legde.

Hoe Fortunatus al slapende het geluk vindt.

Intusschen was Fortunatus, na eene kortstondige en gelukkige reis, op de fransche kust aan land gezet geworden; maar geen geld meer bezittende en geen meester kunnende vinden, werd hij verplicht van te bedelen. Zoo doorliep hij Picardië en kwam in Bretanje. Vreemdeling zijnde, dierf hij aan niemand zijnen toestand bekend maken, en weldra kwam hij in eene woeste en onvruchtbare streek, tot dat hij in eene wildernis geraakte, die hem langs geene kanten eenen uitweg vertoonde. Tegen den avond kwam hij bij een glashutteken, waar men voortijds glas in maakte. Hij verblijdde zich, meenende daar menschen in te vinden; maar de hut was ledig. Nogtans mocht hij blijde zijn,

dat hij op eene zoo woeste plaats toch onder dak kon rusten, en zoo bracht hij den nacht door in honger en ongemak. Als de dag aankwam, meende hij dwars door de wildernis te trekken; doch hij nam het in de lengte, en hoe meer hij ging hoe dieper hij in het bosch geraakte; en zoo bracht hij den tweeden dag ook over in lijden en in verdriet.

Tegen den avond, terwijl hij uitgeput van honger en vermoeidheid zich zelven voortsleepte, hoorde hij in eens het geruisch eener fontein; haastig ging hij er bij, en het zuiver water verfrischte zijn herte. Hij zette zich bij de fontein neder; het was helder maneschijn, en bijna was hij in slaap, wanneer het gebrom van eenen beer hem ontwaakte. Hij sprong verschrikt op, en de beer was reeds zoo dicht hem, dat hij nauwelijks den tijd had om op eenen hoogen boom te klimmen. Van daar zag hij allerhande wilde dieren naar de fontein toekomen, en een schrikkelijk geschreeuw en gehuil ging onder die beesten op, die elkander verdrongen en bijna verscheurden om het eerst te kunnen drinken. Terwijl dit gebeurde, had een der beren bemerkt dat er een mensch op den boom zat, en deze wilde hem achterna klauteren. Fortunatus klom al hooger en hooger, en de beer volgde hem op, tot dat hij op den uitersten top was. Niet hooger meer kunnende vluchten, trok Fortunatus in wanhoop zijn zijmes, en stak daarmede den beer verscheidene wonden in den kop. Het dier werd woedend, liet een van zijne voorpooten van den boom gaan en sloeg zoo nijdig naar Fortunatus, dat hem zijn anderen poot ook ontging, waardoor hij het evenwicht verloor, van den boom viel, en een zoo ijselijk gebrul liet hooren, dat het door het gansche bosch weergalmde en al de andere beesten van schrik wegliepen.

Wanneer Fortunatus zag dat hij maar alleen meer was met den gekwetsten beer, die nog altijd lag te spartelen, kwam hij met een bevend herte van den boom,

gaf het stervend dier nog eene diepe wonde en zoog er het warm bloed uit, hetgeen hem een weinig versterkte. Hij was nu zoodanig vermoeid, dat hij zich op het warme lijk van den beer te slapen legde, uit welken slaap hij maar den volgenden morgen ontwaakte. Wanneer hij nu zijne oogen opende, stond hij aardig te kijken en hij meende dat hij nog droomde, als hij voor zich eene schoone vrouw zag staan. Hij stond haar langen tijd te bezien, meenende dat hij mis was, maar eindelijk van de verschijning overtuigd, dankte hij vurig God van hem nog eenmaal, na zoo veel lijden, een menschelijk aangezicht te laten zien. Dan stond hij op en sprak : O, wie gij ook zijt, schoone jonkvrouw, ik smeeek u, erbarm u over mij en help mij uit deze wildernis, waar ik sedert drij dagen in omdool. — Ik weet, zegde de jonkvrouw, al wat u overgekomen is, en omdat gij dit alles met moed en geduld hebt verdragen, kom ik het u vergelden. Weet dat ik Fortuna ben, de godin van het geluk. Door Gods toelating zijn mij zes deugdzaamheden verleend, welke ik mededeelen kan aan degenen die mij aanstaan en mijne lievelingen zijn. Die deugdzaamheden zijn : Wijsheid, Rijkdom, Sterkte, Gezondheid, Schoonheid en Lang leven. Van deze zes moogt gij eene kiezen; bedenk u spoedig : welke verkiest gij? Fortunatus antwoordde seffens : Geef mij dan rijkdom. Daarop gaf Fortuna hem eene borze, zeggende : Neem deze borze; zoo dikwijls gij er uwe hand in steekt, in welk land gij ook zijt, zult gij er altoos tien gangbare goudstukken uithalen. Zoolang gij leeft zal de borze hare kracht behouden; zelfs uwe kinderen zullen er gebruik van kunnen maken, en ook, zoolang gij of uwe kinderen in het leven zult blijven, zal zij in andere handen dezelfde kracht bezitten. Sla ze dus welgade en houd ze goed in weerde. Fortunatus viel op de knieën en zeide : O gij allerliefste en weldadige jonkvrouw, nu gij mij zoo grootelijks begiftigd hebt, is het wel redelijk dat ik ook iets ter uwer eere doe; daarom

gebied wat u behaagt, ik zal het volbrengen. De jonkvrouw zeide : Het doet mij vermaak dat gij een zoo dankbaar hert bezit : daarom belast ik u, alle jaren op dezen dag u van alle onreinigheid en wulpschheid te onthouden, en aan eene huwbare arme dochter vier honderd goudstukken te geven, opdat hare ouders in staat zouden zijn haar eerlijk met eenen braven jongman te laten trouwen. Fortunatus beloofde dit alles te zullen volbrengen, en hij voegde er bij : Goedgunstige jonkvrouw, wees nu zoo vriendelijk mij raad te geven hoe ik uit deze wildernis zal geraken, anders moet ik met de geldbeurs nog van honger en gebrek sterven.

Welaan, sprak Fortuna, volg mij. Na deze woorden ging zij al zwevende voor hem, en bracht hem op den gebaanden weg. Dan zeide zij : Zie, ga langs dezen weg voort, gij zult spoedig menschen tegenkomen. Maar kijk naar mij niet om, en onderzoek niet hoe ik verdwijn, anders zou uwe nieuwsgierigheid u kwalijk bekomen. Fortunatus zijn afscheid van zijne weldoenster genomen hebbende, volgde de aangewezen bane, en weldra bevond hij zich buiten het bosch.

Hoe Fortunatus ondervindt dat de rijkdom niet altijd het geluk medebrengt.

Als Fortunatus in de opene lucht kwam, was zijn eerste gedachte de kracht van zijne borze te beproeven, welke hij nog in de hand hield : hij voelde er in, en hij haalde er tien goudstukken uit. Daar stond nu juist

voor hem eene herberg; hij ging er vroolijk binnen, en zeide tot de weerd, dat hij het beste moest opdienen wat hij in zijn huis had, en wel zeer spoedig, want dat hij honger had. De weerd

was een goede man, maar zeer praatzuchtig en daarbij nieuwsgierig; hij deed zijne nieuwe gast honderd vragen te gelijk, waarop deze hem maar weinig praat gaf. Fortunatus bleef daar twee dagen, en liet maar altijd van het beste opdienen, zoo wel in eten als in drank, terwijl hij intusschen van zijne doorgestane ongemakken uitrustte. Den derden dag betaalde hij den weerd, die zeer spijtig was omdat zijn milde gastheer zoo spoedig zijne herberg verliet; hij vergezelde hem tot op de straat, terwijl hij hem alle zegening en geluk op de reis toewenschte.

Nadat Fortunatus een paar mijlen ver gegaan was, kwam hij aan een klein stedeken, waar nevens een sterk kasteel stond, op eene rots gebouwen, hetwelk door den graaf Duroc bewoond werd, die van den hertog van Bretanje was aangesteld om het bosch te bewaken. Fortunatus ging in de beste herberg van het stedeken, en nadat hij eene flesch wijn had laten brengen, en met den weerd over het een en ander gesproken had, vroeg hij deze, of men daar geen schoone peerden te koop vond? Wel zeker, zeide de weerd; gisteren is hier

een vreemd koopman aangekomen met vijftien schoone peerden, die naar de stad wil trekken waar de bruiloft plaats heeft van den hertog van Bretanje met de dochter des konings van Arragonie. Onder deze vijftien zijn er drij, waarvoor onze graaf drij honderd kronen heeft geboden; doch de koopman wil er drij honderd twintig voor hebben. Fortunatus vroeg dan aan den weerd of hij hem geene kamer kon bezorgen om wat uit te rusten, en toen hij er in geleid en alleen gebleven was, nam hij zijne borze en deed daar zoo veel grepen in tot dat hij de volle somme voor de drij peerden op de tafel zag liggen. Hij stak dit geld in eene oude beurs, waarna hij tot den weerd terug keerde, en dezen vroeg, waar de koopman van de peerden was, want dat hij ze geerne zoude zien. De weerd bezag Fortunatus van het hoofd tot de voeten, en antwoordde : Goede jongen, hij zal ze u zekerlijk niet laten zien; want het was zelfs met groote moeite dat hij ze aan onzen graaf toonde. Fortunatus, die wel merkte dat de weerd hem voor eenen armen jongeling hield, antwoordde met hoogmoed : Staan mij de peerden aan, ik zal ze misschien zoo wel durven koopen als mijnheer de graaf. Als de weerd dit hoorde, trok hij zijne oogen wijd open, en begon te gevoelen dat onder die slechte kleeren een rijker man stak dan hij gemeend had. Hij bracht hem bij den koopman, die in het eerst zijne peerden niet wilde ten tooge stellen, doch eindelijk zich liet zeggen. Fortunatus, die veel kennis van peerden had, beschouwde nauwkeurig het een na het andere, en bevond dat inderdaad de drij, welke de graaf had uitgestoken, de beste waren. Al spoedig was de koop gesloten : Fortunatus liet zijne drij peerden op stal zetten, en kocht voor elk eenen kostelijken toom en zadel.

Intusschen was men den graaf gaan berichten, dat een jonge vreemdeling de drij peerden, waarvoor hij geld geboden had, had gekocht. De graaf was hierover zeer gestoord : hij zond eenen dienstbode tot den

weerd, om te weten wat voor iemand de vreemdeling was. De weerd antwoordde, dat hij hem niet kende, dat hij te voet en met slechte kleeren in zijne herberg gekomen was, en dat hij hem aanzien had voor een eenvoudigen lijfknecht, maar dat hij hem nu met gangbare munt de koop der drij peerden had zien betalen. De graaf hoorende dat het geen edelman, maar wel een gering persoon was die hem de drij schoone peerden voor den neus had weggekocht, schoot in eene zoo hevige gramschap, dat men meende dat hij zinneloos ging worden. Dan riep hij zijn knecht en zeide tot hem : Ga, neem spoedig dien gemeene schurk gevangen! misschien is hij een moordenaar, of ongetwijfeld heeft hij het geld gestolen dat hij voor de drij peerden gegeven heeft. Na dit bevel liep de knecht aanstonds heen, nam eenige dienaren met zich, en ging tot Fortunatus, dien zij als een groote misdadiger bonden en in de gevangenis sleepten. Daarna deed de graaf hem voor zich verschijnen, en vroeg wie hij was? Fortunatus gaf tot antwoord, dat hij van het eiland Cypres was, waar zijn vader als een arm edelman leefde. De graaf was inwendig verblijd als hij vernam dat Fortunatus van een ver land kwam; want, dacht hij, nu zal er geen mensch naar vragen. Hij sprak hem dus ruw aan : Zeg, nietdeuge! waar hebt gij het geld gehaald, waarmede gij de peerden betaald hebt? Fortunatus antwoordde : Dat geld behoort mij toe, en niemand heeft het recht daarnaar te vragen! Die mij eene slechte daad kan toewijten, dat hij kome, ik zal hem beschaamd maken. Dewijl Fortunatus deze woorden met eene zekere fierheid gesproken had, werd de graaf nog toorniger en riep : Wacht wat, schelm! gij zult welhaast bekennen waar gij aan het geld geraakt zijt. Daarop gaf hij zijne knechten een teeken, en deze grepen den ongelukkige vast en sleepten hem naar de pijnbank. Fortunatus beefde van schrik; maar hij besloot nog liever te sterven dan het bestaan van zijne borze te ontdekken. Als men

hem nu tot aan de zoldering ophaalde en dan zijne ledematen begon uit te rekken, riep hij met eene pijnlijke stem : Laat mij los, ik zal alles bekennen. De knechten maakten hem los en brachten hem terug bij den graaf, die hem opnieuw vroeg, hoe hij aan het geld geraakt was. Fortunatus zeide dan, dat hij in het bosch verdwaald was geraakt, en dat hij eenige minuten voor hij er uit geraakte, eene borze had gevonden met zes honderd goudstukken. De graaf vroeg waar die borze was, en Fortunatus antwoordde, dat hij ze in een diepen gracht had geworpen, nadat hij er het geld had uitgenomen. Daarop sprak de graaf : O gij dief, gij hebt mij mijn eigendom willen ontstelen; gij zult ondervinden dat gij lijf en goed verbeurd hebt : want alles wat in het bosch staat of ligt behoort mij toe. Fortunatus antwoordde : Heer graaf, ik wist niet dat gij dit recht bezat, anders had ik mij wel gewacht het geld aan te raken. Dat is geene verontschuldiging, hernam de graaf; hebt gij nooit hooren zeggen : die niet en weet die zal vragen? Welnu, volgens de wet, moet gij sterven, en door een gebruikelijk gevolg worden uwe goederen ten mijnen profijte aangeslagen.

Fortunatus dacht nu bij zich zelve : Eilaas! waartoe zal mij nu de rijkdom dienen? had ik liever de wijsheid gekozen, dan zou ik mij thans in de klauwen van dien dwingeland niet bevinden. Hij wierp zich dan al schreiende voor de voeten van den graaf en zeide : O genadige graaf, wat zal u mijn bloed baten? neem liever het geld dat ik gevonden heb, en laat mij henen gaan. Maar de graaf was onverbiddelijk : hij vreesde dat Fortunatus zijne onrechtveerdige handeling zou uitgebracht hebben; zijne dood was dus besloten, wanneer de ongelukkige eensklaps een goeden inval kreeg en begon te roepen : Oh! mijne arme moeder! gij die mij met zooveel ongeduld wacht, wat zal er van u worden, als mijn broeder u tijding zal brengen van mijn rampzalig lot. De graaf vroeg wat deze rede beteekende. Mijn

broeder, antwoordde Fortunatus, was met mij in het bosch; daar wij verdwaald waren, sloegen wij elk een verschilligen weg in, met afspraak in het hier nabijzijnde dorp elkanderen te vervoegen. Mijn ongeval zal reeds ruchtbaar zijn; hij weet zonder twijfel dat gij mij hebt doen aanhouden; mijne dood kan zoo geheimzinnig niet gebeuren zonder dat hij het zal vernemen, en dit zal de tijding zijn die hij te Famagosta zal brengen, waar wij beiden onze ouders gingen vinden. De graaf vreesde nu meer dan ooit dat zijn schelmstuk zou ontdekt worden; Fortunatus dood kon wrekers doen ontstaan bij de naburige heeren, die hem niet zeer genegen waren. Welnu, sprak hij, waar is uw broeder? Hoe kan ik dat weten, antwoordde Fortunatus; hoorende dat ik aangehouden was, zal hij zich waarschijnlijk verscholen hebben, om het einde van mijn lot te vernemen. Ga, zeide de graaf zich veinzende bewogen te zijn, ik heb u maar willen verschrikken; het geld dat gij gevonden hebt behoort mij toe; men had het mij ontstolen; en reeds lang den dief vruchteloos gezocht hebbende, was ik in meening dat gij het waart. Vervolgens liet hij de drij peerden in zijn stal brengen, nam Fortunatus al zijn geld af, gaf hem twee kronen terug, en liet hem wegbrengen, nadat hij hem had doen zweren van nooit meer in zijn leven het grondgebied van den graaf te betreden.

Hoe Fortunatus te Andegavis in Bretanje kwam om de feest van het hof te zien.

Als Fortunatus van zijne geleiders ontslagen was, dankte hij God dat hij aan een zoo groot gevaar ontsnapt was, en hij was niet minder verblijd over de wonderbare redding van zijne geluksborze. Hij haastte zich om uit het land te zijn, en na weinige dagen kwam hij in de stad Andegavis, waar de hertog van Bretanje hof hield. Op dien tijd bevonden zich in die stad vele

vorsten en edele heeren, wachtende op eene koningsdochter, welke met den hertog door den echt ging vereenigd worden. Fortunatus trok de stad rond, beschouwde alle de toebereidsels die men voor het trouwfeest maakte, kocht twee schoone peerden, nam eenen knecht in dienst en begon te leven als een rijk heer. Eenige dagen daarna kwam de prinses in een prachtig schip van over zee aan, en werd zeer heerlijk ontvangen. Men maakte schikkingen voor een groot toernooispel, waarop al de heeren wenschten hun best te doen.

De feesten duurden zes weken en drij dagen voort. Fortunatus leefde als een eerste edelman, doch nam wel zorgen geen geld of goed in zijne herberg te laten. Daar hij nu veel verteerde en groot gelag maakte, begon de weerd ongerust te zijn en hij verstoutte zich aan Fortunatus te vragen, dat hij elken dag zijn verteer betalen zoude. Fortunatus schoot in eenen lach, en zeide: Mijn goede man, ik ben in het geheel niet van zin zonder betalen van hier te vertrekken. Met deze woorden haalde hij honderd goudstukken uit zijnen zak, en gaf die aan den herbergier, zeggende: Daar, neem dit geld, en als gij vermeent dat ik met mijne kennissen meer verteerd heb, zeg het maar vrij en vrank, ik zal u nog meer geven. Als de weerd die goudstukken zag, stond hij als verslagen, en seffens veranderde hij geheel van toon; hij verwijderde zich met eerbied van

Fortunatus, nam al op tien stappen zijne muts voor hem af en bezorgde hem eene betere kamer.

Kort hierna, terwijl Fortunatus met eenige heeren aan tafel zat, kwam daar een reizende muzikant, vergezeld van eenen ouden edelman. Terwijl de muzikant speelde en zong, maakte de oude man het gezelschap met zijne armoede bekend. De grijsaard verhaalde hoe hij al zijn

geld verteerd had met reizen, en alle vreemde landen bezocht had. Hij scheen in zijne handelingen en in zijne manieren zoo eerlijk, dat iedereen hem eene milde gift gaf. Fortunatus gaf hem het meeste en vroeg naar zijnen naam. Ik heet Leopold, antwoordde de edelman. Ik hoor dat gij vele koninkrijken gezien hebt, hernam Fortunatus; welnu, ik ben jong en heb lust ook eens de wereld rond te reizen: wilt gij mij gezelschap houden? ik zal u als een vriend, als een broeder behandelen; ik zal u een kostelijk peerd koopen, ik geef u een knecht om u te dienen, en het zal u nimmer aan geld ontbreken. De grijsaard gaf tot antwoord: Heer, ik zou dat geerne doen; maar ik ben oud en heb eene vrouw en zeven kinderen, die sedert lang van mij geene tijding ontvingen, en ik verlang niets vuriger dan bij hen terug te zijn. Fortunatus zeide: Wij kunnen beide onzen wensch verkrijgen. Beloof mij dat gij mij op mijne reizen zult vergezellen, dan wil ik mede naar uw land trekken en uwe vrouw en kinderen rijkelijk begiftigen; en wanneer onze reis volbracht is, zal ik u voorzien van geld en goederen en u alle gemakkelikheden bezorgen voor uw leven lang. Dit voorstel was te schoon en te voordeelig om het te weigeren, en de grijsaard nam het met dankbaarheid aan. Daarop gaf Fortunatus den ouden edelman eene beurs met twee honderd goudstukken, zeggende: Neem dit, en spaar niet; koop u een koppel peerden, de beste en schoonste die gij vinden kunt, en neemt eenen knecht naar uwe keuze en believen.

Deze mildheid van Fortunatus beviel Leopold zeer wel: hij kocht vooreerst nieuwe kleederen en daarna zorgde hij voor peerden en huurde een moedige knecht; en als dit alles gedaan was, begaven zij zich te zamen op reis. Zij trokken door Frankrijk naar Duitschland, waar zij al de groote steden, de koninklijke hoven, en de voornaamste wonderheden bezagen, en reisden eindelijk van Keulen naar Brugge, waar zij te scheep gingen en

de zee over staken naar Londen. Zij trokken dan verder naar Schotland, en bezochten de hoofdstad Edimburg, waar zij vele merkwaardige dingen te zien kregen.

Hoe Fortunatus St-Patricius vagevuur bezocht en wat vrees hij daar uitstond.

Toen zij eenige dagen te Edimburg verbleven hadden, bracht Leopold zijnen jongen meester hunne overeenkomst te binnen, van te zamen zijn vaderland te gaan bezoeken. Fortunatus was daartoe bereid, en na eene korte reis kwamen zij in de stad Balderik in Ierland. De oude edelman vond zijne vrouw en kinderen nog welvarend. Een zoon en eene dochter waren getrouwd, en allen waren over zijne onverwachte wederkomst hertelijk verblijd. Fortunatus zag wel dat zij braaf, maar niet rijk van goed waren, en gaf daarom Leopold honderd goudstukken, met bevel een goed gastmaal aan te richten. De grijsaard deed hetgeen hem bevolen was, en op last van Fortunatus, noodigde hij al zijne bloedverwanten en beste vrienden, en hij hield eene zoo kostelijke maaltijd, waarop de lekkerste spijzen en keurigste wijnen zoo overvloedig waren, dat alle man in de stad verwonderd stond. Fortunatus was zeer gespraakzaam en vriendelijk met hen; en na het noenmaal, riep hij Leopold ter zijde, en sprak: Vriend, neem deze drij beurzen; in elke zijn er vijf honderd goudstukken: de eene is voor uwe vrouw, de andere voor uwen oudsten zoon, en de derde is voor uwe oudste dochter; het zal hun eenigszins vertroosten als gij weder van hen scheidt; want van morgen vroeg gaan wij weder op reis. De oude edelman bedankte hem voor deze nieuwe weldaad, en verblijdde zijne vrouw en kinderen.

Fortunatus van een der bloedverwanten gehoord hebbende, dat op twee dagreizen van Balderik eene andere stad lag, Bernik geheeten, dicht waarbij St-Patricius vagevuur te zien was, gevoelde grooten lust deze ver-

maarde plaats te bezichtigen, en hij reed dan ook met het meeste verlangen naar de stad. Aldaar bevindt zich

eene groote abdij, en in de kerk achter den autaar is de deur, langs waar men in het donker hol gaat, dat men St-Patricius vagevuur noemt. Vermits hier niemand wordt ingelaten zonder oorlof van den abt, zoo begaf zich Leopold bij dezen en gaf hem zijns

meesters verlangen te kennen. Als de abt hoorde dat Fortunatus een edelman uit Cypres was, verzocht hij dezen met Leopold het noenmaal bij hem te komen nemen. Fortunatus dit voor eene groote eer houdende, kocht een vat van den besten wijn, dat hij aan den abt ten geschenke gaf. Als de maaltijd gedaan was, zeide Fortunatus: Eerweerde vader, ik wenschte wel te weten, waarom men zegt dat hier St-Patricius vagevuur is. De abt antwoordde: Dat zal ik u vertellen. Honderde jaren geleden was deze plaats eene wildernis; niet wijd van hier leefde een abt, Patricius genaamd, die zeer godvruchtig was, en dikwijls in deze woestijn boeteveerdigheid kwam doen. Op zekeren dag vond hij deze spelonk, welke zeer lang en diep is; daar ging hij eens zoo ver en zoo diep in, dat hij eindelijk niet wist hoe er uit te komen. Na zich vruchteloos vermoeid te hebben, viel hij eindelijk op de knieën en smeekte God, dat hij hem uit dezen schrikkelijken nood verlossen wilde. Terwijl hij bad, hoorde hij uit de diepte een angstig geschrei opgaan, alsof het voort kwam van de zielen uit het vagevuur. God verlost den heiligen abt uit de spelonk, die dan nog godvruchtiger werd dan ooit en in staat van zaligheid stierf. Vrome men-

schen, vernomen hebbende wat den heiligen man in de spelonk overgekomen was, bouwden dit klooster, en gaven aan de spelonk den naam van St-Patricius vagevuur. Fortunatus vroeg dan: Wat zeggen de pelgrims, die er in geweest zijn? De abt antwoordde: Sommigen zeggen dat zij een ellendig geroep hoorden, anderen verzekeren dat zij niets hoorden of zagen, maar dat zij vol vrees en benauwdheid waren. Daarop zeide Fortunatus: Ik ben uit verre landen gekomen, en men zou het mij verwijten indien ik St-Patricius vagevuur niet bezocht had. Als gij daar in wilt gaan, antwoordde de abt, moet ik u raden niet te diep noch te ver te gaan, want daar zijn vele kruiswegen, en vele personen, die er in gingen, zijn er nooit meer uit terug gekeerd.

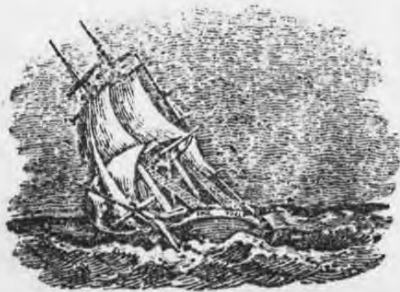
Nadat Fortunatus en Leopold het heilig Sacrament en den zegen des priesters ontvangen hadden, gingen zij beiden in het duistere hol. Zij waren nauwelijks eenige stappen ver gegaan of zij liepen verdoold; de gang was kronkelig en links en rechts waren zijwegen. Zij meenden dat zij terug keerden en intusschen geraakte zij al dieper en dieper. Zij hadden reeds verscheidene uren gegaan; honger en dorst begonnen hen te kwellen, en met moeite konden zij zich nog voort-slepen. Zij zetteden zich eindelijk op eene donkere plaats neder en begonnen voor hun leven te wanhopen. Fortunatus riep dan in zijnen nood tot den barmhertigen God, dat hij hem toch verlossen zou, gelijk hij vroeger aan den H. Patricius gedaan had.

De knechten, ziende dat Fortunatus en Leopold niet terug kwamen, waren zeer verlegen en liepen bij den abt, hem biddende en smeekende dat hij toch hunne meesters zoude helpen. De abt deed seffens een ouden man halen, die over vele jaren de spelonk met koor-den had gemeten, en hij vroeg hem of hij er twee heeren wilde uithalen, dat hij rijkelijk beloond zou worden. De oude man zeide, dat, indien zij nog in het leven waren, hij ze zeker daar uit zou brengen.

Nadat de oude man zich voorzien had van alles wat hij noodig dacht, begaf hij zich in de spelonk, welke hij bij middel van zijne werktuigen in alle richtingen doorkruiste. Eindelijk vond hij de twee verdwaalden; ze zaten nog op dezelfde plaats, waar zij van honger en vermoedheid neergezakt waren. De oude man zegde hun, dat zij zijn kleed moesten vast nemen en hem alzo volgen. Daarop nam hij den draad dien hij gespannen had, volgde hem op en zoo kwamen zij gelukkig weder aan den ingang der spelonk. Toen zij in de kerk verschenen, ontstond er een vreugdegeroep zowel van den abt als van de knechten, en allen vielen op de knieën om God, den redder uit den nood, te danken. Dan ging Fortunatus naar zijne herberg, liet eene kostelijke maaltijd bereiden, waarop hij den abt en den ouden man, die hem verlost had, noodigde. Na het einde der maaltijd schonk hij den ouden man honderd goudstukken en gaf er even zooveel aan de abdij, opdat de monniken voor hem zouden bidden, en allen namen dan met een verheugd hert afscheid van elkander.

Fortunatus vaart naar Constantinopel om den jongen keizer te zien kronen.

Nadat Fortunatus het merkwaardigste in Ierland gezien had, begaf hij zich met zijne gezellen weder op

reis; zij vaarden over zee naar Kales, trokken door Frankrijk en Spanje, en vaarden weder over zee naar Napels; van daar trokken zij naar Rome, en kwamen eindelijk te Venetie aan. Hier hoorden zij zeggen, dat de grieksche keizer in Constantinopel wegens zijnen hoogen

ouderdom van den troon afstand wilde doen ten voordeele van zijnen zoon, dien hij met allen luister en pracht wilde laten kronen. De Venetianen dit vernomen hebbende, hadden een schoon schip uitgezocht en het voorzien met kostelijke geschenken voor den jongen keizer. Fortunatus, die het feest wel had willen zien, huurde voor zich en zijn volk eene plaats in het schip en kwam met het gezantschap van Venetie in Constantinopel, welke stad dan nog door de ongeloovige Turken niet veroverd was.

Ter gelegenheid van dit feest, waren er in die stad zoo vele prinsen en heeren uit alle landen aangekomen, dat men geene herbergen meer vinden kon. De Venetianen, die toen in groot aanzien waren, werden van wegens het keizerlijk hof een eigen huis aangewezen om er gedurende het feest in te verblijven; doch dewijl zij geen vreemdelingen bij zich hebben wilden, was Fortunatus verplicht eene herberg te zoeken, wat hem na vele moeite eindelijk gelukte. Deze herberg was de eenigste die met geene reizigers opgepropt was; en geen wonder: want de weerd was een bekende schelm.

Fortunatus ging dagelijks met zijn volk de feesten bijwonen, maar als hij uitging sloot hij zijne deur zorgvuldig toe. Nogtans belette dit den weerd niet in de kamer te komen. Achter de grootste bedstede stond een houten beschutsel, waaruit hij eene plank wist te nemen, en hetwelk hij dan weder toe sloot dat het niemand merken kon. Met een geheimen trap, die naar dit schutsel geleidde, kon hij de kamer in- en uitgaan, terwijl zijne gasten bij het feest waren, en met valsche sleutels opende en doorzocht hij hunne koffers; maar tot zijne verwondering vond hij er geen geld in. Na eenige dagen verblijf, deed Fortunatus den weerd zijne rekening opmaken: deze bemerkte dat Fortunatus eene beurs met goudstukken uit zijn kleed haalde, en die aan den ouden Leopold gaf om te betalen.

Gedurende zijn verblijf te Constantinopel, was de ver-

jaardag gekomen dat Fortunatus zijne borze van de goedwillige godin Fortuna ontvangen had. Nu kwam hem ook zijn gegeven woord te binnen, en hij vroeg aan den weerd, of hij niet een armen man kende, wiens dochter geern trouwen zou, indien zij eene behoorlijke huwelijksgift kreeg. De weerd beloofde tegen des anderdaags hem zoo iemand aan te bieden; maar in zijn gemoed dacht de schelm, van al het geld, hetwelk de vreemdeling zoo overvloedig bezat en op de onnuttigste wijze wilde weggeven, den volgenden nacht in zijne handen te doen komen. Terwijl nu de vreemdelingen in den eersten slaap lagen, kwam de booswicht des nachts langs het gat in de kamer, en doorzocht behoedzaam al de kleederen, welke op banken bij de bedden lagen. Hij vond weinig of niets bij de bedienden, maar in Leopolds zakken vond hij vijftig goudstukken, die hij in de zijne stak. Eindelijk kwam hij al tastende bij de kleederen van Fortunatus; hij vond de wonderbare beurs, welke aan het wambuis was vastgenaaid, en sneed ze haastig af; maar als hij voelde dat er niets in was, wierp hij ze onder het bed. Eer hij vertrok opende hij het venster, om te doen gelooven dat de dief langs de straat was ingebroken. Leopold werd de eerste wakker, en ziende dat het venster openstond, begon hij op de knechten te kijken, dat zij zoo onvoorzichtig geweest waren de venster open te laten. Maar als de knechten verzekerden, dat zij het venster gesloten hadden en niet konden begrijpen hoe het open geraakt was, greep de oude edelman verschrikt naar zijne kleederen, en voelende dat zijne zakken ledig waren, riep hij naar Fortunatus en zeide: Heer, onze venster staat open, en al het geld dat ik nog van u had is mij ontstolen. Fortunatus sprong uit het bed, nam zijn wambuis, en ziende dat zijne borze was afgesneden, verschrikte hij zoodanig dat hij in onmacht viel; doch met sprenkelen en wasschen brachten Leopold en de knechten hunnen meester weder tot zich zelve.

Intusschen was de weerd ook bijgekomen, en hij vroeg met een schijnheilig gelaat wat al dat getier en geroep beteekenen moest? Leopold zeide, dat al hun geld deze nacht gestolen was. De slimme booswicht gaf hem stuursch ten antwoord: Wat zijt gij voor onvoorzichtig volk, dat gij niet beter oplet! zijn mijne kamers niet van goede deuren en vensters voorzien? Hoe kan hier een dief in, als gij zelve hem niet inlaat? Daarop verklaarden de knechten, dat zij bij het slapen gaan het venster zeer goed gesloten hadden; waarop de weerd zeide: Dan moet de dief zich onder u bevinden.

Dit gezegd hebbende, ging hij aan het bed van Fortunatus, en zag hoe bleek en ontsteld hij er uitzag, en geen woord kon spreken. Dan wendde hij zich weder tot Leopold en vroeg hem: Is het dan zoo veel dat men u ontstolen heeft? De oude edelman antwoordde: dat hun over de vijftig goudstukken ontvreemd waren. Wel, moet gij daarvoor zoo droevig zijn? vervolgde de weerd; gisteren waart gij nog voornemens om de dochter van een armen man eene rijke huwelijksgift te geven; denk nu dat gij dit gedaan hebt, en behoud uw geld, zoo zal de schade niet zeer groot zijn. Dan gaf Fortunatus met eene zwakke stem te verstaan, dat hij niet treurig was om de vijftig gestolene goudstukken, maar wel om zijne borze; want, ging hij voort, daar zit een klein briefje in, dat eene groote somme geld moet terug eischen. Het briefje kan niemand van nut zijn dan mij, want ik alleen kan het maar in eigen persoon uitwisselen.

Als de schelm dit hoorde, gebaarde hij medelijden te gevoelen, en gebod de knechten om te zoeken, of de beurs niet ergens te vinden ware. De knechten doorzochten geheel de kamer, tot dat eindelijk een onder het bed zijns meesters keek en er de beurs vond. Deze liep naar Fortunatus, die haastig de beurs greep en uitriep: God dank, daar is ze! Maar, dewijl hij nog geheel ontsteld van 't verschieten was, legde hij zich

wederom te bed, en onder het deksel onderzocht hij of zijne beurs hare kracht niet verloren had. Niettegenstaande hij alles vond zooals vroeger, kon hij toch niet opstaan : de schrik was in zijne beenen gezonken, en hij was verplicht gansch den dag te bed te blijven. Leopold, die de kracht van de beurs niet kende en die meende dat Fortunatus erg bestolen was, troostte hem zoo veel hij kon en zegde : Heer, wees gerust, wij hebben nog schoone peerden, zilveren ketens, gouden ringen en meer andere juweelen; wij zullen met de hulpe Gods wel thuis geraken : ik heb in mijn leven door zoo vele koninkrijken gereisd zonder geld, en ben er altijd goed van afgekomen. Fortunatus drukte hem vriendelijk de hand, en zeide, dat hij het beste van zijne fortuin nog behouden had.

Toen de avond aankwam beval Fortunatus zijn volk geheel de nacht keersen te branden en met het bloote zweerd te bed te liggen. En dit moesten zij voort doen, zoo lang zij in Constantinopel zouden verblijven. Als Fortunatus dacht dat zijne bedienden in vasten slaap waren, naaide hij zijne borze aan eenen gordel vast, welke hij op zijn bloot lijf vast maakte, zoodat men hem eerst het leven moest benemen alvorens de beurs te kunnen bekomen.

Hoe Fortunatus God dankte voor het wedervinden zijner borze.

Des anderendaags was Fortunatus tenemaal hersteld, hij kleeedde zich deftig aan en ging met zijn volk naar de kerk van Sinte Sophia. Hier gaf hij den priester twee goudstukken, hem verzoekende God een loflied te zingen en voor hem eene misse te lezen. Hij dankte God met een vurig herte dat hij het gevaar zoo gelukkig ontsnapt was, en na aldaar eene uur godvruchtig gebeden te hebben, ging hij met zijne bedienden uit de kerk, zich begevende naar de plaats waar de kooplieden en

wisselaars bedrijf hielden. Daar gaf hij de knechten bevel heen te gaan, het noenmaal te bereiden en de peerden te bezorgen. Tegen Leopold zeide hij : Vriend, hier hebt gij een goudstuk, ga en koop vijf of zes borzen; intuschen zal ik bij mijnen wisselaar gaan en geld halen, want zonder geld kan men geene vreugde maken.

Terwijl de oude edelman de beurzen was gaan koopen, ging Fortunatus haastig naar de herberg, sloot zich in zijne kamer op, en deed zooveel grepen in zijne borze als hij noodig had om de vijf of zes anderen te vullen. Als Leopold thuis kwam deed hij in zijne beurs honderd goudstukken, en aan elk zijner knechten gaf hij er eene met tien, hun zeggende, dat zij in het vervolg beter moesten opletten, opdat hem zulke schade niet meer gebeuren zou. Zij dankten hem en beloofden beterschap.

Als Fortunatus dit verricht had, ontbood hij den weerd, en verzocht hem den vader en de dochter bij hem te brengen, welke hij eene huwelijksgift had toebedacht. De weerd ging tot eenen schrijnwerker, die somtijds bij hem kwam werken, en maakte hem de reden van zijn bezoek bekend. Maar de schrijnwerker, die een eerlijk en braaf man was, gaf hem voor antwoord : Neen, ik breng mijne dochter in geene herberg; want die wat geeft wil ook wat krijgen. Die rijke heer, die zoo mildig is, zal voorzeker slechte inzichten hebben met mijne dochter; ik zal mij dus wel wachten van ze tot hem te brengen. Weet ge wat, zeg aan uwen heer, als hij er inderdaad belang in stelt om zonder kwade oogmerken goed te doen, dat hij bij mij komen mag.

Deze grove woorden waren niet in den zin van den weerd; hij verliet grammoedig den armen schrijnwerker, en ging aan Fortunatus de woorden een voor een overzeggen, in de hoop dat ze dezen ook niet wel bevallen zouden. Maar Fortunatus dacht er geheel anders over; hij begaf zich spoedig met Leopold opweg naar den schrijnwerker. Als zij in het huis van den armen

werkman kwamen, zeide Fortunatus : Ik heb gehoord dat gij eene huwbare dochter hebt, laat ze met hare moeder hier komen. Waarom? vroeg de schrijnwerker met achterdocht. Laat ze maar komen, antwoordde Fortunatus, het zal haar geluk zijn. Toen riep de man zijne vrouw en dochter. Deze kwamen, zeer beschaamd omdat zij zoo slecht gekleed waren; doch Fortunatus nam de dochter bij de hand en zeide haar : Kom nader, lief kind : gij moet u niet schamen; want armoede is geene schande als gij braaf en deugdzaam zijt. Dan vroeg hij, hoe oud zij was? Twintig jaren, was haar antwoord. En hoe komt het dat gij uwe dochter nog niet hebt laten trouwen? vroeg hij aan den vader. Maar de vrouw liet haren man niet spreken, en zij viel seffens in de reden : Ach, beste mijnheer, zeide zij, wij hadden dat van overlang gedaan, maar wij bezitten niets om haar mede te geven. Daar is de zoon van onzen ge- buur, die met ons kind van gelijke jaren is, die zou ze geerne genoeg voor vrouw hebben; doch, zooals gij weet, goede heer, men kan niet leven van den dauw en noch min van de liefde.

Dan keerde Fortunatus zich tot het meisje en zeide haar : Mijne dochter, gij hebt gehoord wat uwe moeder heeft verteld : bevalt die jongeling u waarvan zij gesproken heeft? Het jonge meisje werd schaamrood, en antwoordde zonder de oogen op te slaan : Mijnheer, ik zal doen wat mijne ouders willen : als zij mij eenen man beschikken, dan neem ik hem, zoowel den zoon van onzen buurman als eenen anderen. Geloof ze niet, mijnheer, ze liegt! riep de moeder; ik weet maar al te wel dat ze van overlang met elkander het eens zijn; wat hun weerhoudt te trouwen, is, dat zij niets bezitten om het een of het ander aan te gaan.

Fortunatus deed den zoon van den ge- buur halen, die hem zeer wel beviel. Hij sprak : Jongman, wilt gij dit meisje tot vrouw nemen? en gij, meisje, wilt gij hem tot man? Als gij wilt trouwen en uwe ouders er niets tegen

hebben, ziet, zoo wil ik u dit voor huwelijksgift geven. Hierop haalde hij van onder zijn kleed eene beurs met vier honderd goudstukken, en stortte het geld op de tafel. De jonge lieden moesten zich niet lang bedenken, en ook de oude schrijnwerker en vooral zijne vrouw waren zeer tevreden dat het bruiloft zijn zoude. Fortunatus gaf nog daarenboven tien goudstukken aan den vader der bruid om kleederen voor zich en zijne vrouw te koopen, en ook zooveel om de bruiloftstafel te bekostigen. Daarna ging men naar de kerk, liet den priester halen, die in de tegenwoordigheid van Fortunatus het huwelijk inzegende. Toen trokken allen ver- genoegd naar huis, en als Fortunatus van hen afscheid nam, kusten zij hem de handen, bedankten hem herte- lijk en loofden God, dat hij hun eenen onbekenden wel- doener gezonden had, die hun zoo onverwachts uit den nood had geholpen.

Hoe de weerd opnieuw Fortunatus be- stelen wil en wat er verder gebeurt.

Fortunatus en Leopold keerden terug naar de herberg. De oude edelman was verwonderd dat zijn meester zulk eene groote somme weggaf, daar hij integendeel over een paar dagen, om het stelen van eene veel min- dere somme geheel bedroefd was geweest. Maar die het meest verwonderd stond, was de weerd toen hij hoorde wat er bij den schrijnwerker was voorgevallen. Hij be- greep niet waar de vreemdelingen hun geld bewaren mochten, en hij besloot, kost wat kost, nogmaals een nauwkeurig onderzoek te doen. Hij wist dat Fortunatus bijzondere keersen had laten gieten, welke lang en dik waren, en geheel den nacht door konden branden. Ter- wijl Fortunatus en zijn gevolg uit wandelen waren, nam hij de keers die op den kandelaar stond, en holde ze van binnen uit tot tegen de wieken, vulde de opening op met water, en stopte het onderste zorgvuldig toe met

was. Het spreekt wel van zelfs dat de keers maar weinigen tijd branden kon. Op het avondmaal zette hij zich met de gasten aan tafel, liet hun van den sterksten wijn bedienen, en deed alsof hij lustig op hunne gezondheid dronk. Hij hoopte, met veel te drinken dat zij ook vast zouden slapen, en dat hij dan ongemerkt zijn voornemen zou kunnen uitvoeren.

Als zij nu dapper gedronken hadden, legden Fortunatus en zijne bedienden zich als naar gewoonte met het bloote zwaard te bed, na vooreerst het nachtlucht aangestoken te hebben, en welhaast lagen zij in diepe rust. Met middernacht was de keers uitgedoofd, en de weerd, die op den loer had gestaan tegen dat het licht uitging, kwam langs zijnen gewonen weg de kamer in. Hij stapte voorzichtig naar de bedden; maar dicht bij Leopold gekomen zijnde, liep hij tegen eene tafel, hetgeen een weinig gerucht maakte. Leopold, die nog wakker was, keek stil op en luisterde terwijl de dief bezig was met zijne kleederen te doorzoeken; nu greep hij spoedig zijn zwaard, sprong op, en sloeg naar den schelm, die juist gebogen zijnde, den slag in den nek kreeg en dood op den grond viel. Op hetzelfde oogenblik riep Leopold: Een dief! een dief! springt voor de deur en bewaakt het venster, en dat iemand om licht loope! Aanstonds sprongen zij allen uit het bed, en elk liep op zijnen post, terwijl een naar de keuken om licht ging.

Intusschen was Fortunatus ook uit het bed gesprongen, en als de knecht met het licht kwam, zagen zij het lijk van den weerd op den grond liggen, hetwelk Fortunatus zoo hevig deed verschrikken, dat hij uitriep: God! God! moest ik daarom naar Constantinopel komen, om goed en leven te verliezen! Leopold overdacht schielijk wat er gedaan moest worden: Lieve meester, sprak hij, stel u gerust en laat uwe droefheid niet blijken; ik zal het lijk van den booswicht versteken dat het ten minste in geene drij dagen gevonden wordt; intusschen-

tijd kunnen wij buiten gevaar zijn. Daarop nam hij het lijk op den rug en ging er mede in den donker achter bij den stal, waar een diepe waterput was, en wierp het er in. Dit gedaan zijnde, kwam hij terug, en zeide tot Fortunatus: Het bijzonderste is gedaan: nu is het noodig ons vroolijk te gebaren en spoedig van hier te vertrekken.

Bij geluk had Fortunatus juist des avonds met den weerd zijne rekening vereffend, zoodat het niet moeielijk was om nog slechts het gelag van het avondmaal te betalen. Zoohaast dit gedaan was, werden de peerden gezadeld, terwijl men lachte, zong en sprong. Fortunatus liet van den besten wijn opbrengen, en nadat hij de dienstboden elk een goed drinkgeld gegeven had, steeg hij te peerd. De oude Leopold riep in het wegrijden: Zegt aan onzen eerlijken weerd, dat wij nog wel eens later naar Constantinopel zullen komen, en dat wij nogmaals ons logement bij hem zullen nemen. Zij trokken dan door Turkijen, en reisden verder door Hongarië, Rusland, Zweden, en zoo door Duitschland naar Venetië. In die rijke stad dacht Fortunatus: Nu ben ik buiten gevaar; hier zal mijn rijkdom zoo niet opgemerkt worden. Hij kocht vele kostelijke voorwerpen, en gaf wat men vraagde, zoodat hij bij iedereen in hooge eer en achting geraakte.

Hoe Fortunatus in Famagosta terugkeert en aldaar een paleis laat bouwen.

Het was reeds vijftien jaren geleden dat Fortunatus zijn vaderland verlaten had. Hij herinnerde zich thans dat sedert hij de geluksbeurs had ontvangen, hij nog niet eens aan zijne ouders gedacht had, ofschoon hij ze altijd teeder bemind en in groote armoede verlaten had. Dit gedacht pijnigde hem zeer en hij had er grootelijks berouw over; hij besloot deze fout te herstellen en zich dadelijk op reis te begeven. Na alles

wat zijn hert lustte gekocht te hebben, voornamelijk kleederen en meubelen, huurde hij een groot schip, waarmede hij naar Famagosta zeilde. Aan land gestapt zijnde, was zijn eerste werk naar het huis te snellen, waar vroeger zijn vader en zijne moeder gewoond hadden; maar daar vernam hij dat zijne ouders reeds lang dood waren. Hij stond eenige oogenblikken te denken of hij niet weder weg wilde reizen; doch het rondloopen moede geworden zijnde, besloot hij zich te Famagosta neder te zetten, en de naam van zijnen vader opnieuw bij de lieden in eere te brengen.

Hij liet dan alles uit het schip halen, en ging met Leopold in de stad, om voorloopig een behoorlijk huis te huren. Hij nam nog eenige knechten en meiden in dienst, en spoedig was het gerucht in de stad verspreid dat Fortunatus, de zoon van Theodorus en Gratiana, als een rijk man was terug gekeerd. Seffens kwamen van alle kanten de vrienden en bloedverwanten aan, zelfs meer dan Fortunatus zich herinneren kon. Zij werden nogtans allemaal zeer wel ontvangen, en Fortunatus liet overal bekend maken, dat al wie op zijns vaders naam iets te eischen had, en bewijzen kon leveren, de betaling met den interest zou bekomen. Het regende rekeningen, en Fortunatus voldeed ze alle, waardoor hij

veel lof en eere van zijne stadgenooten ontving; want het was nu klaar en duidelijk dat hij machtig rijk was. Welhaast kocht hij vele bijeenstaande huizen, liet alles afbreken en bouwde op den grond een paleis, waartegen dat van den koning zich niet vergelijken kon. Nevens het paleis werd eene prachtige kerk gebouwd, waarin Fortunatus eene kostelijke grafsombe liet oprichten; vervolgens deed hij zijne ouders ontgraven en met veel luister daar onder leggen.

Als nu alles opgetimmerd en voltooid was, sprak hij met een blijmoedig hert tot Leopold: Beste vriend, laten wij nu een rustig en genoegelijk leven genieten. Maar Leopold, die oud en zwak werd, vroeg oorlof aan Fortunatus om naar zijn land terug te keeren, en om de weinige jaren, die hij mogelijk nog te leven had, bij zijne vrouw en kinderen over te brengen. Ofschoon Fortunatus hierover zeer bedroefd was, stemde hij toch in alles toe; hij huurde een schip, liet er vele prachtige meubelen in brengen, gaf hem vier knechten, eene groote somme geld en vele kostelijke geschenken voor zijne vrouw en kinderen, en zoo scheidden zij met de tranen in de oogen voor eeuwig van elkanderen.

Nadat Fortunatus zijn paleis van alles rijkelijk voorzien had, nam hij het besluit eene vrouw te nemen. De inwoners van Famagosta waren hierover zeer verblijd. Wie eene schoone of welgemaakte dochter had, schikte ze ten beste op, in de meening dat zij aan de oogen van den schatrijken Fortunatus zou behagen. Vele bekoorlijke meisjes kregen rijke kleederen, die er anders nog lang zouden op gewacht hebben.

Fortunatus, die dikwijls in het gezelschap des konings was, werd op zekeren dag dat zij ter jacht waren ge-

vraagd, waarom hij niet met eene schoone jonkvrouw trouwde. Sire, zeide Fortunatus, dat is omdat ik al te veel keus heb en ik niet weet wie te nemen. De koning vroeg dan: Indien ik u de drij schoonste jonkvrouwen

van het land liet zien, zoudt gij er eene van willen? Fortunatus antwoordde : Heer en koning, ik ben bereid aan uwen wensch te voldoen.

Niet verre van Famagosta woonde een edelman, met name Nimian, die drij dochters had, welke voor de schoonste en braafste van het land doorgingen. De graaf Nimian was niet rijk, doch hij stond bij den koning in groote achting. De koning liet hem, met zijne vrouw en drij dochters voor zich verschijnen, nam hem ter zijde en vroeg hem, waarom hij niet trachtte Fortunatus voor schoonzoon te krijgen. De graaf gaf tot antwoord, dat Fortunatus de zoon was van eenen armen edelman, die nu rijk geworden was, zonder dat iemand wist hoe hij aan al dat geld was gekomen; en daarenboven, de man bezat geen enkel stuk land die hij zijne heerlijkheid mocht noemen. Dat is waar, zeide de koning, doch het is ook waar dat Fortunatus zeer rijk is aan fijne juweelen en geld. Daarbij is hij geen dwaze jongeling, die het geld onnoodig verkwist en niet weet dat het spoedig versmelt; hij heeft ook vele vreemde landen gezien en in de wereld veel ondervinding opgezameld; hij moet dus wel weten, met welke middelen hij het leven kan voortzetten dat hij begonnen heeft. Ik geef u dus voor raad, mijn lieve graaf, hem de dochter te geven, die hij verkiezen zal : ik zelve wil dit huwelijk tot stand brengen; Fortunatus bevalt mij, want hij is even zoo deugdzaam als rijk. Na deze redenen dierf de graaf den koning niet langer tegenspreken, hij verklaarde dan dat hij in alles tevreden was wat zijne majesteit tot geluk van eene zijner dochters voornemens was te doen. Welnu, sprak de koning, zend uwe drij dochters tot de koningin, zij kunnen daar tot morgen blijven; ik zal intusschen zorgen dat Fortunatus hun te zien krijgt, om zijnen keus te kunnen doen.

Als de graaf afscheid had genomen en de koning alleen was, ontbood hij Fortunatus ten hove en zeide tot hem : Nu moet ik mijne belofte volbrengen, van u

de drij schoonste jonkvrouwen uit mijn rijk te laten zien, uit welke gij uwe echtgenoot zult kiezen. Wil ik ze een voor een voor uwe oogen brengen, of verkiest gij ze alle drij in eens te zien? Nadat Fortunatus zich een weinig bedacht had, antwoordde hij : Genadigste heer en koning, vermits gij mij laat kiezen, zoo smee ik u de drij jonkvrouwen bij elkander te mogen zien, en ieder te hooren spreken. Aanstonds zond de koning de drij dochters van den graaf halen, die onmiddellijk kwamen, driemaal zich voor den koning bogen, en nader bijgekomen zijnde, voor hem nederknielden, waaraan men hare edele manieren kon erkennen. De koning beval haar op te staan, en sprak eerst tot Gemiana, die de oudste was en twintig jaren telde : dan tot Marsepia, die achttien jaren was, en vervolgens tot Cassandra, die de jongste en maar zestien jaren oud was, en allen gaven zulke wijze en zedelijke antwoorden, dat Fortunatus geheel verbaasd stond en niet wist wat er in zijn hert omging.

Hoe Fortunatus de schoone Cassandra tot echtgenoot bekamt.

Zijne majesteit gaf dan oorlof aan de drij jonkvrouwen om afscheid van hem te nemen, en nadat hij met Fortunatus zich alleen in de kamer bevond, sprak hij : Gij hebt de jonkvrouwen de eene nevens de andere gezien, gij hebt ze lang en met overleg hooren spreken, en haar verstand en goede manieren leeren kennen; zeg mij nu, welke u de beste voor vrouw bevalt? Fortunatus antwoordde : Heer koning, ze bevallen mij alle drij zoo wel, dat ik niet weet welke te kiezen. Verleen mij eenige oogenblikken tijd om mij te bedenken. De koning bewilligde in zijn verzoek, en Fortunatus zegde daarna : Mijn genadige heer en koning, het is mijn onderdanig verzoek, dat gij mij de beminnelijke Cassandra tot vrouwe

geeft. De koning antwoordde : Uw verzoek zal vervuld worden! En aanstonds zond hij aan de koningin zeggen, dat zij met de edele jonkvrouw Cassandra tot hem zou komen. De koningin kwam en bracht de jonkvrouw met zich. Intusschen was op 's konings bevel de kapelaan van het hof bijgekomen, die voorloopig van alles kennis had, en het huwelijk inzegende.

Cassandra was geheel ontsteld, omdat zij zonder kennis harer ouders werd getrouwd, doch zij dierf zich tegen den wil des konings niet verzetten. Na den trouw kwamen de edele vrouwen en jonkvrouwen der koningin met de zusters der bruid haar geluk wenschen. Daarop zond Fortunatus eenige kostbaarheden naar zijn paleis halen, welke hij uit Venetië had medegebracht. De twee prachtigste en zeldzaamste juweelen bood hij den koning en de koningin aan, met verzoek van die aan te nemen als een gering bewijs zijner dankbaarheid; de andere deelde hij uit aan zijne bruid en hare zusters. Daarna zond de koning aan den graaf Nimian en zijne echtgenooten eenen bode, om kennis van het gebeurde te geven. Deze schikten zich ten spoedigste op om volgens hunnen rang ten hove te verschijnen. Daar gekomen zijnde, stelde de koning hun hunnen schoonzoon voor, en Fortunatus groette zijnen schoonvader en zijne schoonmoeder zeer eerbiedig, waarna hij den koning verzocht hem te veroorloven, dat het bruiloftsfeest in zijn nieuw paleis te Famagosta gevierd wierde.

Toen zijne majesteit al de wenschen van Fortunatus had ingewilligd, waagde het deze om den koning en de koningin te verzoeken met geheel hunnen hofstoet, hem de eer aan te doen van het trouwfeest bij te wonen. De koning nam dit aan, en acht dagen daarna verschenen daar hunne majesteiten, en brachten hem de bruid met haar gevolg en een groot getal edele heeren en vrouwen mede. Er werd eene zeer kostelijke maaltijd gehouden en ontelbare feestelijkheden hadden plaats.

Des anderendaags begaf zich het paar met al de aan-

wezige hooge bruiloftsgasten naar de kerk, welke Fortunatus had laten bouwen, waarna een ander bruilofts-

maal met al de mogelijke pracht die men bedenken kan werd aangericht. Vervolgens namen de feestelijkheden opnieuw aanvang, waarop danspartijen en steekspelen elkander afwisselden, terwijl nog vele andere vermakelijkheden bedreven werden. Nadat de feesten veertien dagen geduurd hadden, zonder dat de minste verveling bij de gasten te bemerken was, maakte de koning zich eindelijk gereed om met geheel zijnen stoet naar zijn hof terug te keeren, doch gaf Fortunatus en zijne bevallige vrouw nog eerst eenige bliken zijner bijzondere genegenheid.

Fortunatus deed den koning uitgeleide tot bij zijne hofbrug, en reed dan terug naar zijne beminnelijke Cassandra. Hij gaf dan nog eene tweede feest voor de burgers van Famagosta, tot dat hij, eindelijk vermoeid van feesten en vermakelijkheden, zich geheel met de zorg van zijn huis bezig hield.

**Hoe Fortunatus twee zonen won bij de
schoone Cassandra, en hoe hij lust kreeg
om weer op reis te gaan.**

Fortunatus leefde nu met zijne beminnelijke echtgenootte gelukkig en tevreden; hij ademde slechts voor haar en zij leefde alleen voor hem. Het eenigste wat aan zijn geluk ontbrak was een erfgenaam; hij verlangde zoo veel te meer met eenen zoon of eene dochter verrijkt te worden, omdat hij wist dat anders zijne geluksbeurs hare kracht verliezen zou. Het duurde langen tijd eer het beminde paar hope kreeg op eenen erfgenaam. Eindelijk schonk Cassandra haren echtgenoot eenen zoon, die in den doop den naam van Ampedo ontving. Een jaar daarna baarde Cassandra andermaal eenen zoon, welke Andolosia genaamd werd. Fortunatus bracht zijne zonen met alle liefde en iever op. Weldra zag hij dat de twee knapen verschillend van inborst waren: Ampedo was stil en leerzaam en Andolosia stuursch en zeer tot kwaad geneigd.

Als Fortunatus nu met zijne vrouw twaalf jaar in liefde en eendracht met elkander geleefd hadden, zonder andere kinderen te krijgen, begon hij zich te Famagosta te vervelen. Hij had vroeger al de christene landen gezien, en nu kwam de begeerte bij hem op om ook de heidensche koninkrijken te bezoeken. Op zekeren dag zeide hij tot Cassandra: Beste vrouw, ik gevoel grooten lust om mij weder op reis te begeven. Op deze woorden verschrikte Cassandra zoo hevig, dat zij haren echtgenoot om den hals vloog en riep: Mijn geliefde man, heb toch medelijden met mij en met uwe kinderen; waarin mag ik u misdaan hebben, dat gij mij nu verlaten wilt? heb ik u eenigszins verstoord, zeg het mij, ik zal alles doen om uwe genegenheid weder te bekomen. Dit gezegd hebbende, weende Cassandra bittere tranen; maar Fortunatus troostte haar, en sprak:

Schep moed, beminde vrouw; ik wil u maar voor een korten tijd verlaten; dan kom ik met blijdschap weder, om nooit meer van u te scheiden.

Als Cassandra nu bemerkte dat het besluit van haren man onverbiddelijk was, verzamelde zij al haren moed, en smeekte hem, dat hij toch nooit in zijn hert de liefde zou laten verdooven, welke hij haar en hare kinderen steeds toegedragen had. Fortunatus beloofde het haar en na vrouw en kinderen teederlijk omhelsd en gezegend te hebben, ging hij op een groot schip, dat hij zelf had laten bouwen, en stak in zee. Hij kwam gelukkig te Alexandrië in Egypte, alwaar hij aan land stapte, nadat hij eenen oorlofsbrief daartoe ontvangen had. Fortunatus vroeg om bij den sultan geleid te worden, om hem een geschenk aan te bieden. Als Fortunatus in het koninklijk paleis kwam, vroeg hij eene tafel, waarop hij zijne juweelen ten toon stelde. De sultan, al die gesteenten ziende, meende dat Fortunatus ze te koop aanbod; hij liet daarom vragen, hoeveel de prijs van dit alles was? Waarop Fortunatus ook liet vragen, of de juweelen aan den sultan bevielen? en op het antwoord van ja, werd hij verzocht dezelve als een geschenk aan te nemen. Ze konden omtrent vijf duizend dukaten weerd zijn, en het was dus zeer natuurlijk dat de sultan verwonderd was, dat een eenvoudig koopman zulke geschenken geven kon. Hij vereerde hem met eene wedergift van honderd centiare peper, hetgeen omtrent zooveel weerd was als de juweelen.

Als de venetiaansche, florentijnsche, genueesche en catalonische kooplieden, die te Alexandrië waren, hoorden dat de sultan aan Fortunatus zulke rijke gift vereerd had, werden zij afgunstig; en ziende dat hij ook vele kostelijke goederen kocht en die weder verkocht met geringe winst, begonnen zij te vreezen dat hij hun vele schade ging toebrengen. Zij zochten dus naar middelen, om Fortunatus bij den sultan in ongenade te doen vallen, en zij kwamen overeen om den admiraal, die de

hoogste was naast den sultan, een prachtig geschenk aan te bieden. Maar als zij dit gedaan hadden, vereerde Fortunatus aan den admiraal een nog veel prachtiger.

Een paar dagen daarna verzocht de sultan Fortunatus met de voornaamste van zijn scheepsvolk op een kostelijk middagmaal, en de admiraal volgde zijnen meester na, hetgeen de woede der andere vreemde kooplieden ten toppunt voerde. Doch daar bestond een besluit, waarbij een schip met koopwaren niet langer dan zes weken in de haven van Alexandrië verblijven mocht. Fortunatus, die wel denken kon dat de kooplieden met verlangen zijne afreis te gemoet zagen, nam op het einde der zes weken eenen scheepskapitein in zijnen dienst, en zond hem met vele goederen naar Spanje, Portugaal, Engeland, Vlaanderen en Brabant, om ze daar te verkoopen, en na twee jaren naar Alexandrië terug te keeren; want hij schikte intusschen verscheidene landen te bezoeken en op dien bepaalden tijd in Alexandrië weder te zijn; en bijgeval hij daar niet was, dan mocht de kapitein denken dat hij dood was. In dat geval moest deze naar Cypres varen, en alles aan zijne vrouw Cassandra of zijne twee zonen overleveren; hetgeen de kapitein vastelijk beloofde. Nadat zij nu alles ten beste geschikt hadden, ging Fortunatus tot den admiraal, en smeekte hem, dat hij voor hem van den sultan aanbevelings-brieven zou verwerven, aan de vorsten en prinsen van de landen die hij voornemens was te bezoeken. De admiraal bekwam voor hem alles wat hij verzocht.

Fortunatus reist naar onbekende landen.

Alsdan reisde Fortunatus eerst naar Persië, dan naar het land van den Chan van Cathaï, en trok door de wildernis naar Indië in Paap-Jans land. Fortunatus vereerde Paap-Jan, die een machtig koning was, vele kostelijke juweelen, en ook aan zijne hovelingen, en hij

verzocht hun dat zij hem brieven van aanbeveling verwerven wilden, om met zijn volk naar Calicut te reizen, in de landen waar de peper groeit. Na eenen moeilijken en gevaarlijken tocht, door wouden en overgrooten bosschen, kwam hij daar aan. Deze koning is ook zeer machtig; en ter oorzaak van de grootte hitte des lands, gaan er de mannen en vrouwen gansch naakt. Ook vindt men er de beste peper van geheel Indië, op de wijze van kleine groene wijndruifkens.

Als Fortunatus dit alles nu gezien had, werd hij zijne lieve Cassandra en zijne beide zonen indachtig, zoo dat hij groot verlangen kreeg om naar huis te keeren. Hij reisde dus langs eenen anderen weg terug naar Alexandrië. Hij trok door de grootte woestijn op eenen kemel, over den berg Sinaï, en bezocht Jeruzalem en de heilige plaatsen. Dan trok hij weder naar Alexandrië, en als hij daar aankwam, waren de twee jaren, op een paar maanden na, verstreken. Zijn eerste werk was den sultan te gaan bedanken voor zijne bescherming; waarna hij zich tot den admiraal begaf, dien hij met vele vreemde geschenken begiftigde, en welke hem met alle vriendschap en eere outving.

Fortunatus was nauwelijks acht dagen in Alexandrië terug, als zijn schip aankwam, zoo wel voorzien van koopmans-goederen en geld, dat het wel driemaal de weerde terugbracht van hetgeen het had medegenomen. Hierover was hij zeer tevreden, en hij was daarenboven uitermate verblijd omdat hij zijn scheepsvolk gezond weder zag, die hem eenen brief mede brachten van zijne beminde echtgenoot, waarin hij las dat Cassandra en hare kinderen nog steeds welvererd waren en met vurig verlangen zijne terugkomst tegemoet zagen.

Fortunatus belaste dan den scheepskapitein zich met

den verkoop te spoeden en de goederen niet te hoog aan prijs te stellen. Aldus liepen zijne zaken spoedig af, en in plaats van in zes weken, was zijne scheeps-lading in drij weken uitverkocht. Fortunatus had op zijne reis vele vreemde dieren, zeldzaamheden en kostelijke juweelen gekocht; hij gaf daarvan een deel aan den sultan ten geschenke, en liet het andere op eene bekwame plaats in zijn schip verbergen.

Wanneer de sultan kennis kreeg dat Fortunatus zich bereid maakte, om uit zijn koningrijk te vertrekken, wilde hij hem niet laten heen gaan, zonder hem nogmaals een eerbewijs te hebben gegeven: hij noodde hem op een avondmaal den dag voor dat hij afvaren wilde. Fortunatus kon dit den sultan niet weigeren; maar eer hij naar het paleis ging, deed hij zijn schip in zee steken, en gebod zijn volk op ree te blijven liggen, en hem te wachten, tot dat het avondmaal bij den sultan zou geëindigd zijn en hij met een boot aan boord was gekomen.

Hoe Fortunatus behendiglijk in het bezit komt van het wenschhoedeken.

De sultan ontving Fortunatus met alle bewijzen van vriendschap. Zoodra de maaltijd een einde nam vroeg Fortunatus om de dienaren van het hof te mogen beschenken, hetgeen hem gewillig werd toegestaan. Nu deed hij onder de tafel ongemerkt zijne beurs open, en als hij elk eene groote somme geld had gegeven, zeide de sultan met verwondering tot hem: Gij zijt een man van eer, en zijt waardig dat u eere geschiede; kom met mij, ik wil u alles laten zien wat ik bezit.

Alsdan geleidde hij hem in eenen toren, waar onuitsprekelijk vele kostelijke juweelen zich bevonden: onder anderen stonden daar twee gouden kandelaren van tien voet hoog, waarop, in plaats van keersen, twee karbonkelsteen de zaal verlichtten. Fortunatus stond hierover

zeer versteld, en de sultan, die zich daarover verheugde, zeide: In mijne slaapkamer heb ik nog een juweel, hetwelk ik liever heb dan al wat gij tot nog toe gezien hebt. Wat mag dit zijn dat zoo kostelijk is? vroeg Fortunatus. Ik zal het u laten zien, zeide de sultan, en hij bracht hem in zijne slaapkamer, die zeer schoon en lustig was, en wier vensters uitzagen op de vlakke zee.

De sultan deed dan een kistjen open, nam er een zwarten hoed uit, waaraan geen haar meer te zien was, en zeide: Deze hoed heb ik liever dan al mijne andere juweelen; want al had ik die niet, met dit hoedeken kan ik mij in het bezit van alle rijkdommen der wereld stellen. Fortunatus zeide: O genadigste koning, ware het niet tegen uwe koninglijke majesteit, zoo zoude ik geerne weten wat kracht dit hoedeken heeft? De sultan antwoordde: Het heeft zulk eene kracht, als ik het op mijn hoofd zet of iemand anders, waar men dan wenscht te wezen daar is men, en daar heb ik meer genuchten mede dan met al mijne schatten. Als mijne dienaars op de jacht zijn, en ik ben er geern bij, dan zet ik mijn hoedeken op en wensch mij bij hen, en seffens ben ik er bij. Wensch ik bij de wilde dieren in de warande te zijn, dan drijf ik ze in de handen mijner jagers. Als mijn volk ten oorlog gaat, ben ik erbij als ik wil, en als ik weder in mijn paleis wil zijn, dan ben ik daar ook op het oogenblik. Fortunatus vroeg: Leeft de meester nog, die het gemaakt heeft? De sultan antwoordde: Dat weet ik niet. Fortunatus dacht bij zich zelve: kon ik dat hoedeken krijgen, het zou bij mijne borze goed dienen; daarom zeide hij tot den sultan: Als deze hoed zulke groote kracht bezit, dan moet hij zeker op het hoofd zeer zwaar zijn. Hij is niet zwaarder dan een ander hoed, antwoordde de sultan; en om het te bewijzen, plaatste hij Fortunatus het hoedeken op het hoofd, en zeide: Welnu, is het waar of niet? Fortunatus antwoordde: Zeker, ik had niet gemeend

dat hij zoo licht was, en dat gij zoo dwaas waart van mij den hoed op te zetten. En dit zeggende, wenschte hij zich in zijn schip, waar hij aanstonds op het dek stond. Hij liet haastig de zeilen ophalen, en met een voorspoedigen wind vaarde hij snel de zee in.

De sultan aan het venster dit ziende, liet oogenblikkelijk Fortunatus achterna zeilen; maar eer men daartoe gereed was, was het schip reeds uit het gezicht. Na verscheidene dagen op zee gekruist te hebben, kwam het schip des sultans onverrichter zake terug. Als de sultan hoorde dat zij het hoedeken niet mede brachten, was hij zeer droevig en wendde zich tot den hoofdman der Venetianen, Marcholando genaamd, die hij als afgezant naar Cypres zond, om Fortunatus te bidden dat hij het hoedeken zou weder geven, hetwelk hij hem tegen recht en reden ontvoerd had: hij zou hem daar voor zooveel kostelijke specerijen in de plaats zenden, dat hij en zijne kinderen voor altijd rijk zouden wezen. Mocht hij echter het hoedeken willen behouden, dan zou hij tegen hem een beklag indieuen bij den koning van Cypres.

De sultan liet dan met haast een schip met kostelijke goederen gereed maken, waarmede Marcholando naar Cypres vaarde, na vooraf door den sultan beloofd te zijn, dat hij op een rijk geschenk kon rekenen als hij hem zijn hoedeken terug bezorgde. Als Marcholando in de haven van Famagosta kwam, was Fortunatus daar reeds tien dagen vroeger aangeland. Deze was van zijne lieve huisvrouw met de meeste vriendschap ontvangen, en geheel de stad was verblijd over zijne wederkomst. Marcholando aan land gestapt zijnde, was over de blijdschap der inwoners zeer verwonderd. Zoodra Fortunatus van zijne aankomst kennis had, liet hij voor den gezant en zijn gevolg eene schoone herberg bestellen, waar alles te vinden was wat hem aangenaam kon zijn.

Als Marcholando drij dagen te Famagosta geweest was, verzocht hij om een gehoor bij Fortunatus, en deze

liet hem aanstonds naar zijn paleis brengen. Fortunatus ontving hem vriendelijk en vroeg hem naar zijne boodschap. Marcholando zeide: De sultan van Babilonië, zendt aan u, Fortunatus, zijne groetenis door mij, Marcholando, en laat u zeggen dat het u gelieve mij een zoo goede bode te laten zijn, dat gij door mij zijn juweel hem terug zenden zult, hetwelk gij hem ontvoerd hebt. Fortunatus antwoordde: Het verwoudert mij, dat de sultan niet wijzer was als hij zeide wat kracht dit hoedeken had, en mij het daarenboven nog op het hoofd zette, waardoor ik in zoo grooten nood en levensgevaar kwam, dat ik het nooit zal vergeten; want mijn schip lag in volle zee, als ik mij daarop wenschte, en het scheelde weinig of ik viel er nevens in plaats van op, zoodat ik bijna het leven verloor, hetwelk ik hooger acht dan al de schatten des sultans; en om die reden zal ik dit juweel behouden zoolang ik op de wereld ben.

Als Marcholando Fortunatus aldus hoorde spreken, dacht hij hem met zoete woorden van zijn besluit af te trekken; daarom zeide hij: Heer, wat zult gij toch met dit juweel doen? Geef het mij terug en ik zal maken dat gij en uwe kinderen wat beters krijgt dan dat mottig hoedeken. Al had ik eenen zak vol hoeden, die de kracht bezitten van het hoedeken dien gij hebt, zou ik ze nogtans allemaal geven voor het derde van hetgene gij ontvangen zult. Ik beloof u dat de sultan uw schip zal laten vullen met kostelijke specerijen, zooals: peper, gember, kaneel, notenmuskaat en meer andere, hetgeen in alles meer dan honderd duizend dukaten weerd zal zijn. Gij zult bovendien het hoedeken uit uwe handen niet laten gaan voor dat ik u het schip met het goed heb geleverd. Is dit naar uw zin, dan vaar ik met uw schip naar Alexandrië, om het u vol geladen weder te brengen. Daarop gaf Fortunatus tot antwoord: Ik begeer des sultans en uwe vriendschap wel, maar niemand zal nogtans dat hoedeken uit mijne hand

krijgen. Ik heb ook een juweel, dat mij zeer lief en weerd is : ze moeten nu beiden bij mij blijven zoolang ik leef.

Marcholando deze woorden gehoord hebbende, ging tot den koning van Cypres, bij wien hij zich beklaagde over Fortunatus, en verzocht hem den sultan zijn juweel weder te bezorgen, zoo niet, dat de sultan hem eenen oorlog zou aandoen, om zijn gestolen goed weder te bekomen. De koning antwoordde : Ik heb prinsen en heeren onder mij, en wat ik gebiede dat doen zij; zoodan, is het dat de sultan iets op Fortunatus te zeggen heeft, hij kan hem hier in rechte beroepen : ik zal naar recht en rede vonnis over hem strijken.

Alsdan dacht Marcholando, dat de heidenen hier niet veel recht zouden behalen, en daarom liet hij zijn schip veerdig maken om te vertrekken. Eer hij vertrok, noodde Fortunatus hem nogmaals ter maaltijd, schonk hem vele kostbaarheden en zeide : Zeg den sultan, had hij het hoedekeu aan mij afgenomen, hij zou het mij ook niet wederzenden, en niemand van zijne onderdanen zou hem dit raden. Zoo wordt ook mij geraden van te houden wat ik heb. Marcholando dankte Fortunatus van de eer en de giften die hij hem gedaan had, en beloofde van dit alles den sultan boodschap te doen.

Hoe Cassandra ziek werd en stierf en hoe Fortunatus daardoor zelf aan zijn einde kwam.

Nadat Fortunatus de geheele wereld doorwandeld had, begon hij eenen grooten staat te houden en liet zijne twee zonen eene prinselijke opvoeding geven. Zoo leefden zij langen tijd in genuchten, tot dat eindelijk de schoone Cassandra in eene zware ziekte viel, waaraan zij overleed, ondanks al de moeite en zorgen der geneesheeren. Dit was Fortunatus een zoo ondragelijke

last, dat hij zelve van droefheid ziek werd. Wanneer hij bemerkte dat hij hoe langer hoe meer verzwakte, liet hij de beroemdste doctoren bij zich roepen, doch alles was vruchteloos.

Als Fortunatus nu gevoelde dat zijn einde nakend was, ontbood hij zijne twee zonen, Ampedo en Andolosia, bij zijn bed, en zeide : Ziet, mijne beminde kinderen, hoe uwe moeder, die u met groote zorgvuldigheid opgebracht heeft, van deze wereld gescheiden is, en nu is de tijd gekomen dat ik ook de wereld verlaten moet; daarom wil ik u raden hoe gij u na mijne dood te gedragen hebt, opdat gij in uwe eer en goed blijven moogt, gelijk ik tot nog toe gebleven ben.

Dan verhaalde hij hun, hoe hij twee juweelen bezat van wonderbare krachten, de gelukkige borze en het wenschhoedekeu, en hoe hij ze bekomen had. Hij gebod hun die twee juweelen van elkander niet te scheiden, en van de kracht der borze aan niemand iets te zeggen, hoe goeden vriend hij hun ook zijn mochte; want, voegde hij er bij, ik heb zestig jaren de borze bezeten, zonder er aan iemand iets van gezegd te hebben, ten zij thans aan u. Nog eene zaak heb ik u aan te bevelen, mijne lieve kinderen, dat is dat gij ter eere der jonkvrouw, die mij de gelukkige borze gegeven heeft, voortaan alle jaren eene arme jonge huwbare dochter vier honderd goudstukken voor bruidschat zult geven. Dit heb ik gedaan, zoolang als ik de borze gehad heb, en doet het ook alzoo.

De beide zonen beloofde hunnen vader te doen wat hij verzocht en bleven aan zijn ziekbed waken, met de meeste zorg en kinderlijke genegenheid. Zij raadpleegden de beste geneesheeren, lieten uit vreemde landen kostelijke kruiden komen, en spaarden geene moeite om hunnen vader bij te staan.

Fortunatus alle dagen zwakker wordende, stierf eindelijk. Zijne zonen lieten hem prachtig in de kerk begraven, welke hij had doen bouwen, en hielden eene

kostelijke uitvaart, waarop vele vrienden, prinsen en heeren zich lieten bevinden. Gedurende den rouwtijd had Andolosia zich stil gehouden en in zijns vaders boeken gelezen. en hij vond daarin hoevele koningrijken Fortunatus doorwandeld en hoevele landen en steden der heidenen hij gezien had, hetgeen hem zoo groote lust aanjaagde, dat hij voornam ook de vreemde landen te gaan bezoeken.

Hoe de twee juweelen onder de beide broeders verdeeld werden.

Met dit gedacht ging Andolosia bij zijnen broeder en sprak hem dus aan : Lieve broeder, wat willen wij beginnen? laten wij reizen en eere betrachten, gelijk onze vader deed. Ampedo antwoordde : Wie reizen wil die reize, ik heb daartoe geen lust. Het kon licht gebeuren dat ik zoo goede dagen niet vinden zou gelijk ik hier heb, en daarom wil ik in dit prachtig paleis mijn leven verslijten. Dan sprak Andolosia : Is het dat gij zoo gezind zijt, laten wij dan de juweelen deelen. Waarop Ampedo zeide : Wilt gij alreeds het gebod van onzen vader overtreden? Hebt gij vergeten dat hij ons verboden heeft de juweelen te scheiden? Wat gaat mij zijn verbod aan! riep Andolosia : hij is dood en ik leef, daarom moeten wij maar deelen. Ampedo zeide : Neem gij dan het hoedeken, en trek henen waar gij wilt. Neem gij het zelf, en blijf hier; maar geef mij de beurs, antwoordde Andolosia.

Zij konden het dan niet eens worden, want elk wilde de borze; doch Andolosia zeide : Ik weet raad; laten wij uit de borze twee groote koffers met goudstukken vullen, die zult gij bij u houden en goede sier mede maken; want gij kunt die in uw leven niet verteren, en houdt het hoedeken ook, het zal u tot vermaak dienen. Laat mij de borze; ik zal vreemde landen bezoeken, en na vier jaren terugkeeren : dan moogt gij op uwe beurt

vier jaren meester van de borze zijn, zoo zal zij ons in het gemeen toebehooren. Ampedo was tevreden, en zoo kwamen zij overeen.

Als nu Andolosia de borze had, was hij van herte blijde en had goeden moed : hij nam goede knechten en kocht schoone peerden, en na afscheid van zijnen broeder genomen te hebben, vaarde hij met veertig welgekleede mannen op zijn eigen schip uit Famagosta naar de haven van Aquamorte. Hier kwam hij aan land en ging naar het hof van den koning van Frankrijk, waar hij kennis maakte met vele edele heeren en graven; want hij leefde kostelijk en mildig, en zoo werd hij van iedereen bemind.

Andolosia diende den koning als of hij zijn bezoldigde onderdaan ware geweest. In het ringsteken, schermen en springen liet hij zich van niemand overwinnen; en als hij hierna, gelijk het de gewoonte was, met de edele vrouwen en jonkvrouwen ging dansen, liet hij ook niets te wenschen over. De vrouwen werden zoodanig met hem ingenomen, dat men hen langs alle kanten hoorde vragen wat edelman hij was. Men antwoordde haar, dat zijnen naam Andolosia was, te Famagosta geboren uit een oud edel geslacht. De koning zelf had hem zeer lief, en op zekeren dag werd hij van hem ter tafel genood, met al de prinsen en graven, en ook veel edele vrouwen, die door hunne vriendelijke manieren Andolosia in hunne strikken zochten te lokken. Hij werd later menigmaal door de schoone vrouwen bedrogen, doch hij mocht zich nog gelukkig achten dat hij bij hun zijne geluksborze niet was kwijt geraakt.

Na langen tijd aan het hof des konings verkeerdt te hebben, reisde Andolosia naar het hof van den koning van Navarre, dan naar dat van Kastilië, naar dat van Portugaal en eindelijk naar het hof van Spanje. Hier bevielen hem het volk en de zeden zoo wel, dat hij zich en al zijne bedienden volgens de dracht des

lands kleedde. Hij maakte kennis met de edelen, werd 's konings dienaar en kweet zich dapper in alle ridder spelen. Niet zelden noodigde hij ridders en krijgsheren op groote feesten, loofde kostelijke prijzen uit, waardoor hij de vriendschap en de gunst der edele vrouwen won. Om den koning te helpen, die dan in oorlog was, huurde en wapende Andolosia boven zijne dienaars nog honderd krijgsmannen op eigene kosten, en bedreef zelve zulke vrome daden, dat de koning hem tot ridder benoemde.

Aan het hof leefde een zekere graaf, die eene eenige dochter had. De koning wilde deze dochter aan Andolosia uithuwelijken; doch Andolosia vond in de jonkvrouw geen behagen, en hij weigerde haar. Nadat hij eenige jaren nu in Spanje verbleven had, nam hij afscheid van den koning en begaf zich met zijn gevolg op een schip en vaarde naar Engeland.

Hoe Andolosia verliefd werd op de dochter van den koning van Engeland.

Nauwelijks was Andolosia te Londen aangekomen, of hij huurde een schoon en prachtig huis, dat veeleer aan een kasteel geleek, liet al wat hij noodig had in overvloed inkoop en hield hof als een hertog. Hij noodde vele heeren van des konings hof, die hij op het prachtigste ontving. Hij gaf toernooispelen, waarop de prijzen moedig bekampt werden;

doch Andolosia werd altijd als den dappersten ridder den prijs vereerd. Het geval wilde dat de koning van Engeland juist in oorlog was met den koning van Schotland. Andolosia volgde hem op eigen kosten met veel volk, en hij verrichtte zoovele dappere daden dat hij boven alle anderen geprezen werd. Als de be-

legerde stad gewonnen en den oorlog gedaan was, kwam Andolosia te Londen terug, en werd er op het heerlijkste van den koning en het volk ontvangen.

Nadat het krijgsvolk ontslagen was, noodigde de koning hem aan zijne tafel bij de koningin en zijne dochter Agrippina, welke voor de schoonste jonkvrouw van Engeland gehouden werd. Als Andolosia de prinses aanzag, werd hij zoodanig met eene vurige liefde ontsteken, dat hij noch eten noch drinken kon. Hij dacht in zich zelve: O God, ware ik nu van koninklijken stam geboren, ik zou den koning zoo trouw dienen dat hij mij de schoone Agrippina ten huwelijk zou moeten geven; en, indien dit gebeurde, wat zou ik dan nog meer kunnen wenschen!

Ter liefde van de koningin en hare dochter begon hij nu nog meer te toernooien. Na eenigen tijd noodigde hij de koningin met hare dochter en al de edelvrouwen die ten hove waren, en hij bereidde haar een zoo kostelijk gastmaal, dat iedereen er over verwonderd stond. Daareuboven schonk hij de koningin en hare dochter, alsook hare kamerjuffer, een zeer kostelijk juweel. Dit deed hij om te beter in de gunst van Agrippina te geraken. De koning dit vernemende, zeide tot Andolosia: De koningin heeft mij gezeid dat gij haar op eene kostelijke maaltijd genoodigd hebt, wanneer zult gij mij eens noodigen? Andolosia sprak: Allergenadigste heer en koning, ware het zake dat uwe koninklijke majesteit mijne tafel niet versmaadde, het zou mij eene groote vreugde zijn! De koning zeide: Ik zal morgen bij u komen. Andolosia was hierover zeer verheugd: hij liep spoedig naar huis, en liet alles op 't kostelijkste gereed maken. Des anderendaags kwam de koning met vele graven en heeren en vond eene zoo heerlijke maaltijd, dat hij er zich niet genoeg over verwonderen kon.

Dan dacht de koning: ik moet dezen Andolosia een weinig zijnen hoogmoed breken en hem beschaamd maken. Daarop zeide hij tot Andolosia, dat hij morgen

nogmaals bij hem het middagmaal zou komen nemen, en seffens liet hij een verbod uitgaan, dat niemand aan Andolosia of aan zijn volk hout mocht verkoopen, opdat hij op die manier geene spijzen zou kunnen koken. Andolosia was zeer verheugd en liet alles bereiden; maar hoe verschrikte hij als hij bemerkte dat hij hout te kort kwam en er voor geen geld ergens koopen kon. Wat nu gedaan? Hij zond dadelijk naar de venetiaansche kooplieden, welke te Londen waren, en liet al wat er van kruidnagelen, muskaadnoten, kaneel- en sandelhout was, opkooopen, deed dit alles op den haard werpen, en kookte daarmede zijne spijzen. Als nu de tijd der maaltijd aankwam, begaf zich de koning met zijn gevolg naar het paleis van zijnen gastheer. In de nabijheid gekomen zijnde, roken zij zoodanigen goeden geur dat het hun verwonderde, en hoe nader zij kwamen hoe meer zij den geur gewaar werden. Als de koning in de eetzaal kwam kon hij zich niet onthouden te vragen, van waar die aangename geur kwam? en Andolosia vertelde het hem. Na de maaltijd kwamen de dienstknechten van den koning en van de andere heeren wel met vijf honderd peerden om hunne meesters te halen, en Andolosia liet hen elk tien kronen voor drinkgeld geven. Als de koning terug in zijn paleis kwam, vertelde hij aan de koningin wat eene kostelijke maaltijd hem Andolosia had gegeven, en hoe rijkelijk hij zijne dienstboden begiftigd had. Van waar mag die man al dat geld halen? vroeg hij nieuwsgierig. De koningin antwoordde: Ik ken niemand die beter daar achter zou kunnen komen dan onze dochter Agrippina. Andolosia houdt zeer veel van haar, en ik ben overtuigd dat hij haar zeggen zal wat zij hem vraagt. Daarop beloofde Agrippina het geheim uit te putten, zoodra zij met Andolosia alleen zoude zijn.

Hoe Agrippina door valsche liefde Andolosia zijne geluksborze ontnemt.

Wanneer Andolosia den volgenden dag ten hove kwam, werd hij vriendelijk ontvangen en terstond in de vrouwenkamer binnen geleid, waarover hij zeer blijde was; maar het was alles zoodanig voorgeschikt, opdat hij met de prinses Agrippina alleen zou kunnen spreken. Als zij nu te zamen waren, zeide Agrippina: Andolosia, men spreekt u groote eere toe omdat gij den koning eene zoo kostelijke maaltijd gegeven en bovendien al zijne bedienden zeer rijkelijk begiftigd hebt. Maar zeg mij toch, hebt gij geene vrees dat u geld ontbreken zal? Hij antwoordde: Genadige prinses, mij kan geen geld ontbreken zoolang ik leef. Agrippina zeide: Zoo moogt gij wel voor uwen vader bidden, die het u gelaten heeft. Waarop Andolosia weder antwoordde: Ik ben zoo rijk als mijn vader, en hij was nooit rijker dan ik ben. Maar mijn vader had eene andere geaardheid dan ik: hij had genoeg in vreemde landen te bezoeken, en ik vind genoeg in schoone vrouwen, als ik hare gunst en liefde verwerven mag. Daarop zeide Agrippina: Ik heb gehoord dat gij aan vele hoven geweest zijt, waar schoone vrouwen en jonkvrouwen te zien zijn, hebt gij geene gevonden die u bevallen heeft? Ik ben aan zes koninglijke hoven geweest, antwoordde Andolosia, en menige schoone jonkvrouw gezien; maar gij gaat ze allen ver te boven in schoonheid, en dit heeft mijn hert zoodanig in liefde ontsteken, dat ik dag of nacht rusten kan. Daarom heb toch medelijden met mij, ik, uw arme slaaf, en laat mij toch uwe gunst verwerven: alles wat gij van mij begeert zal ik volbrengen, al moest het mij het leven kosten. Dan sprak Agrippina: Andolosia, zeg mij in waarheid, waarvan al dat geld en die rijkdom komt, en dan zullen uwe wenschen volbracht worden.

Dan zeide Andolosia met eenen lachenden mond : Allerliefste Agrippina, wat gij van mij begeert dat zal ik met oprechtheid zeggen; maar gij moet mij beloven dat gij het niemand zeggen zult. Toen antwoordde de valsche prinses met een bekoorlijken glimlach : Mijn beminde Andolosia, twijfel toch niet aan mijne liefde, noch aan mijne belofte; want wat ik zeg dat meen ik. Andolosia, die lichtgeloovig was, trok zijne geluksbeurs uit, liet ze aan de prinses niet alleen voelen, maar hij vertelde haar van de kracht die zij had, en tot teeken der waarheid, telde hij haar uit de borze in haren schoot duizend goudstukken, waarna hij vroeg : Geloofst gij nu dat ik waarheid sprak? Zij antwoordde : Ik geloof het, omdat ik het zie.

De eerste zorg van Agrippina was met de duizend goudstukken tot de koningin te gaan, haar het geheim van Andolosia over te brengen, en te zeggen hoe zij er achter geraakt was. Als de koningin, die eene listige en slimme vrouw was, alles verstaan en begrepen had, liet zij eene beurs maken zeer gelijkende aan die van Andolosia; zij zond tevens om haren doktor, en deed hem eenen sterken slaapdrank bereiden, die langdurig werken zou. Als dit alles gereed was en dat Andolosia des anderendaags Agrippina opnieuw kwam bezoeken, ontving deze hem op het vriendelijkste, en verzocht hem met haar het avondmaal te nemen, dat reeds opgediend was. Onder het eten wist zij hem zoodanig te vleien en te streelen, dat hij onbedacht den beker wijn uitdronk, waarin de slaapdrank gemengd was. Nauwelijks had hij den drank genomen of hij viel in eenen zoo diepen slaap, dat hij als ontzield was. Aanstonds deed Agrippina hem zijn kleet open, en verwisselde zijne beurs met de valsche. Nu liep zij naar haren vader en moeder en liet hun de borze beproeven, die zij goed vonden en met verwondering aanschouwden. De koning had wel geern de beurs behouden. Maar Agrippina verzette zich daar tegen en wilde haar niet afstaan.

Intusschen ontwaakte Andolosia uit zijnen zwaren slaap en wist niet waar hij was : hij keek rond en zag niemand dan de oude kamenier, wie hij vroeg waar Agrippina gebleven was? De kamenier antwoordde : Zij is nu eerst opgestaan; de koningin, hare moeder, heeft haar ontboden. Maar, mijnheer, hoe hebt gij zoo vast geslapen? Ik heb wel moeite gehad om u te wekken. Ik had u voor dood gehouden, indien ik niet uwen adem gehoord had. Doch Andolosia riep haar toe : Hadt gij mij geschud, dan was ik zeker wakker geworden; want ik sliep nooit in mijn leven zoo vast, dat ik niet ontwaakte als mij iemand aanroerde. De kamenier zwoer bij hoog en leeg, dat zij haar best gedaan had om hem te ontwaken. Vervolgens vroeg zij hem om henen te gaan, dewijl het begon dag te worden; anders zou hij zijn leven en de eere van de prinses in gevaar brengen.

Hoe Andolosia verschrikte als hij zijne borze miste en hoe hij in stilte Londen verlaat.

De koning meende dat Andolosia misschien nog meer zulke beurzen had, en om dit te weten, begeerde hij nog eens bij Andolosia ter maaltijd te gaan. Hij liet dit aan Andolosia weten, en deze was hierover zeer verblijd : hij riep dadelijk zijnen hofmeester, dien hij van tijd tot tijd eene som van honderd kronen in bewaring te geven placht, voor hetgeen men in huis behoefde, en zeide hem, dat hij voor den volgenden dag eene prachtige maaltijd moest bereiden. De hofmeester zeide : Heer, daartoe moet ik groote uitgaven doen, en geld heb ik niet genoeg. Andolosia wilde den dienaar geld geven, maar als hij volgens gewoonte in de beurs voelde, vond hij er niets in. Hij sloeg zijne oogen naar den hemel, keek vervolgens zijne borze verwonderd aan en keerde ze het binnenste naar buiten; maar alles was vruchteloos. Nu dreigde zijn hert van droefheid te scheuren, en

hij dacht op de vermaningen, die zijn vader Fortunatus op zijn sterfbed hem en zijn broeder gegeven had : dat zij niemand iets van de borze zeggen zouden zoolang zij leefden; maar hij had die vermaning vergeten, en al zijne pracht was nu voorbij. Andolosia nam dan een spoedig besluit : hij liet al zijne bedienden bij zich roepen, en sprak hen aldus aan :

Mijne vrienden, het is nu bij de tien jaren dat ik uw meester ben; gedurende dien tijd heb ik u treffelijk behandeld en geen gebrek laten lijden; ik ben ook niemand van u iets schuldig; maar het oogenblik is nu gekomen dat ik geen hof meer houden kan, gelijk ik gewoon was; daarom ontsla ik u van de belofte die gij mij gedaan hebt, en iedereen mag gaan waar hij wil. Wat mij aangaat, ik kan hier niet langer blijven; ik bezit nu maar honderd zestig kronen meer, daarvan schenk ik er u elk tien, en gij moogt peerd en harnas voor uw eigendom houden. Als de bedienden dit hoorden, verschrekten zij hevig over deze woorden, zij bezagen elkander, en stonden verbaasd dat al die pracht zoo op eens een einde genomen had. Een hunner zeide : Goede heer, heeft u iemand eenig leed gedaan, laat het ons weten, hij zal door onze handen sterven, al moesten wij het leven erbij verliezen.

Andolosia, die over de getrouwheid zijner bedienden verrukt was, zeide : Voor mij moet niemand vechten. Daarop spraken de bedienden : Wij willen toch alzoo van u niet scheiden; wij zullen peerd, en harnas en al wat wij hebben verkoopen en u niet verlaten. Doch Andolosia zeide : Mijne trouwe dienaars, ik bedank u allen voor zoo veel genegenheid; als de fortuin tot mij terugkeert, zal ik het u ook vergelden; maar doet gelijk ik u gezegd heb. En nu, zadelt mijn peerd : ik wil niet dat iemand met mij rijde of vergezelle. De bedienden waren allen treurig, en het was hun zeer leed hunnen heer te moeten verlaten, bij wien zij zulke goede dagen beleefd hadden. Zij brachten hem dan zijn

peerd; hij nam afscheid van hen, en hij reisde zoolang te land en te water tot dat hij te Famagosta kwam bij Ampedo zijnen broeder.

Als Ampedo hoorde dat Andolosia was aangekomen, ging hij zijnen broeder met blijdschap te gemoet, en ontving hem met alle teekens van vriendschap. Dan vroeg hij hem, waarom hij zoo alleen gekomen was en waar al zijn volk was gebleven? Waarop Andolosia zeide : Ik heb ze altemaal daar gelaten, en ik danke God dat ik alleen weggeraakt ben. Ampedo verschrikte en vroeg : Lieve broeder, zeg mij toch, hoe is de reis vergaan, en waarom zijt gij van uwe dienaars niet vergezeld? Dan vertelde hem Andolosia met tranen in de oogen op welke snoode wijze hem de borze ontnomen was. Ampedo dit hoorende, viel van droefheid in onmacht, en als hij weder tot zich zelve kwam, zeide hij : Hadden wij vaders gebod niet overtreden, dan waren de borze en het wenschhoedecken niet van elkander geraakt; maar gij wildet vreemde landen bezoeken, en gij ziet nu wat gij er bij gewonnen hebt. Andolosia antwoordde : Ach, lieve broeder, geloof mij, het is mij van herte zoo leed dat ik de beurs niet beter bewaard heb, dat mijn leven mij begint te verdrieten en dat gij met mij medelijden moet hebben, anders zal ik onder de smerten bezwijken.

Ampedo, door de droefheid en wanhoop zijns broeders zeer aangedaan, begon hem te troosten, zeggende : Lieve broeder, laat uwe droefheid varen; wij hebben nog twee koffers vol met dukaten, en bezitten bovendien nog het wenschhoedecken; wij zullen aan den sultan schrijven, die ons zoo veel goed en geld voor het hoedecken geven zal, dat wij meer dan genoeg zullen hebben om gedurende ons leven prachtig te leven; laat dus de beurs maar varen. Doch Andolosia zeide : Van gewonnen goed kan men kwalijk scheiden, en daarom wilde ik wel dat gij mij het hoedecken gaaft, ik zou beproeven er de beurs nog eens weder mede te krijgen.

Ampedo antwoordde daarop : Men zegt gemeenlijk : wie zijn goed verliest, verliest zijne zinnen, dat zie ik aan u. Nu gij de beurs kwijt zijt, zoudt gij het hoedecken ook geern kwijt geraken; maar met mijnen wil zult gij dat niet wegdragen; als het is voor uw plezier, wil ik het u wel somtijds leenen. Andolosia hoorende dat zijn broeder hem niet vrijwillig het wenschhoedecken wilde afstaan, om daarmede weg te trekken, nam voor hem hetzelfde heimelijk te ontfutselen.

Hoe Andolosia zijnen broeder het wenschhoedecken ontleent, en wat er hem met hetzelfde overkomt.

Op zekeren dag dat de dienaars van Ampedo ter jacht waren, zeide Andolosia tot zijnen broeder : Lieve broeder, leen mij eens het hoedecken, opdat ik mij bij de jagers in het bosch kan wenschen, en met hun kan jagen. Ampedo dit geloovende, leende hem het wenschhoedecken; doch nauwelijks had het Andolosia op het hoofd, of hij wenschte zich in de stad Genua. Hier vroeg hij naar de schoonste en kostelijkste juweelen, en liet ze door de juweliers in zijne herberg brengen.

Als men er eene groote menigte bij hem gebracht had, begon Andolosia scherp af te dingen, legde ze te zamen in eenen zakdoek als of hij ze wegen wilde en wenschte hem daarmede te Florentie. Gelijk hij in Genua gedaan had, zoo deed hij ook in Florentie en in Venetie, en zoo kreeg hij in korten tijd de schoonste juweelen van die drij steden, zonder geld, in zijn bezit, waarna hij zich te Londen wenschte.

Hij begaf zich dan in eene straat, waar de koningin en Agrippina dagelijks voorbij kwamen om zich naar de kerk te begeven. Hij had zich verkleed en eenen valschen neus opgezet, en een prachtig juweliers-kraam opgericht. Andolosia hen ziende aankomen, wenkte de kamenier, die altijd bij de prinses was, en zij kwam bij,

zonder hem te herkennen. Andolosia schonk haar twee schoone diamanten ringen, met verzoek hem behulpzaam te zijn opdat de prinses hem met zijne juweelen zou laten ontbieden. De kamenier beloofde hem dat; en inderdaad zij deed zoo wel haar best, dat Agrippina den valschen juwelier ontbood. Zoodra Andolosia in het paleis kwam, werd hij in eene van de kamers der prinses gebracht. Hier legde hij zijne juweelen ten toon; de prinses koos er eenige uit, welke te zamen ten minste duizend kronen weerd waren; maar Agrippina bood er nauwelijks de helft voor. De juwelier zeide dan : Genadigste prinses, men heeft mij gezegd dat gij de rijkste vorstin van geheel de wereld zijt, en ik heb daarom de schoonste juweelen, welke ergens te vinden zijn, uitgezocht, om die aan u te brengen; maar gij biedt mij te weinig : ze kosten mij zelven meer in, en gij begeert toch mijne schade niet. Ik heb lang gereisd en in gevaar geweest vermoord te worden wegens diezelfde juweelen. Daarom, o schoone en machtige prinses, leg alles te zamen wat u aanstaat, ik zal doen al wat mogelijk is.

Agrippina stak tien stuks uit, en vroeg hoeveel hij daar voor hebben wilde. Andolosia antwoordde : Vijf duizend kronen, genadige prinses. Doch Agrippina wilde er maar vier duizend geven. Dewijl Andolosia niet sprak, nam zij de juweelen in haren schoot, en liep er mede in eene kamer, naar eenen koffer waar de geluksbeurs in was. Zij bond ze aan haren gordel, en kwam zoo bij Andolosia terug om te betalen. Als deze den gordel zag, kwam hij nader; en wanneer Agrippina het geld begon te tellen, plaatste hij het wenschhoedecken op zijn hoofd, greep de prinses in zijne armen en wenschte zich in eene wildernis, waar geene menschen woonden. Aanstonds vlogen zij beide door de lucht, en werden op een verlaten eiland nedergezet, onder eenen appelboom.

Agrippina, hevig verschrikt over dit wonderlijk geval, keek rond, zag de juweelen in haren schoot, de geluks-

beurs aan haren gordel en den vreemden koopman naast zich. Op dit zicht begon zij bitter te weenen en riep uit : Mijn God! waar ben ik, en hoe kwam ik hier in deze woeste streek? Ondertusschen had zij naar omhoog gekeken, en gezien dat er zeer schoone appelen aan den boom hingen. Zij sprak : Ach, lieve vriend, de schrik heeft mij de keel zoodanig droog gemaakt, dat ik u moet verzoeken mij een van die appelen te geven om mijn hert te laven. Andolosia, die medelijden met de prinses had, legde de juweelen, die hij bij zich had, bij de andere in haren schoot, zette haar zijn wenschoedeken op het hoofd, opdat het hem in het klimmen niet zou gehinderd hebben, klom in den boom, en terwijl hij naar de fraaiste appelen zocht, zeide Agrippina met eenen diepen zucht : Ach God, ware ik weder in mijne slaapkamer. Nauwelijks had zij deze woorden uitgesproken, of zij vloog nogmaals door de lucht, en op eenige oogenblikken bevond zij zich zonder het minste letsel in hare kamer.

Als Andolosia op den boom zat en de prinses zag wegvliegen met het hoedeken, de beurs en al de juweelen, vermaledijde hij den boom met de vruchten, en riep in wanhoop : Vermaledijd zij het uur dat ik geboren ben! O felle dood, waarom hebt gij mij niet verslonden eer ik in dit verdriet gekomen ben? vermaledijd zij het uur dat ik Agrippina eerst aanschouwde! Ach! ik wilde dat mijn broeder hier ware, ik zou hem verworgen en mij aan eenen boom verhangen. Als wij beiden dood waren, dan zou de borze geene kracht meer hebben, en die oude tooveres van eene koningin, en dat valsch hert van Agrippina zouden geene vreugd met de borze en de schoone juweelen meer hebben!

Terwijl hij zoo in zijne wanhoop over en weer liep, was de nacht gevallen, en Andolosia legde zich onder eenen boom te rusten; maar hij kon niet slapen van angst en droefheid; hij keerde zich als een zinnelooze om, en hij had liever dood geweest als nog langer te

leven. Als de dag wederom aanbrak, stond hij op en ging het bosch dieper in : al gaande kwam hij nogmaals aan eenen boom, waar schoone roode appelen aan hingen, en dewijl hij honger had, wierp hij ervan twee appelen af, die hij al gaande opat. Terwijl hij voort wandelde, werd hij gewaar dat er hem iets aan het hoofd hinderde. Hij voelde, en hoe verschrikte hij, als hij merkte dat twee lange bokshoornen op zijn hoofd waren gegroeid. Hij liep als razend met zijne hoorens tegen eenen boom, in het gedacht dat hij ze met geweld kon afstooten; maar het was te vergeefs, want de hoorens bleven staan. Dan riep hij met luider stem : Ach, ik arm, ongelukkig mensch! is er dan niets dat mij redden kan? is er dan niemand op de wereld, die mij kan helpen, opdat ik weder met de menschen mag verkeereren? O bermhertige God, kom mij toch ter hulpe in mijnen ellendigen staat.

Hoe Andolosia eenen ouden kluizenaar vond, die hem van de hoorens verlost.

Op het groot misbaar dat Andolosia maakte, kwam een oude kluizenaar, die het gehoord had, tot hem en zeide : O gij arme mensch, wie heeft u hier gebracht, en wat zoekt gij in deze wildernis? Andolosia antwoordde : Vader, ik ben tot mijn leed en verderf hierin geraakt. De kluizenaar zeide : Ik heb hier in dertig jaren geen mensch gehoord of gezien, en ik wenschte wel dat gij hier ook niet gekomen waart. Dan vroeg Andolosia, die zich flauw gevoelde, aan den kluizenaar, of hij niets te eten had. De kluizenaar leidde hem in zijne kluis, en zette hem voor wat hij bezat, wel geen brood, vleesch en wijn, maar gerste en water, zeggende : Eet dit, en ik zal u daarna toonen langs waar gij moet gaan om genoeg eten en drank te vinden. Maar, goede vader, zeide Andolosia nadat hij geëten had, hoe zal ik van die hoorens ontslagen worden, die

ik op mijn hoofd heb? Dan bracht de kluzenaar hem onder eenen appelboom, plukte er twee appelen van, en hem die toereikende, sprak hij : Daar, mijn zoon, neem deze appelen en eet ze op. Andolosia deed zulks, en dadelijk waren de hoorens van zijn hoofd verdwenen.

Andolosia vroeg hoe het kwam, dat de hoorens zoo spoedig groeiden en ook spoedig weg waren. De kluzenaar antwoordde : God, die hemel en aarde geschapen heeft met al wat er in is, gaf ook deze boomen de kracht, welke zij bezitten : nergens vindt men huns gelijken dan in deze wildernis. Andolosia zeide : O goede vader, laat mij eenige van die appelen mede dragen, zij zullen mij misschien uit den nood helpen. De kluzenaar antwoordde : Lieve zoon, neem wat u beliest, want de boomen behooren mij niet toe; ik bezit niets dan mijne arme ziel : kan ik die den schepper terug leveren, die ze mij gegeven heeft, dan heb ik in deze wereld wel gestreden. Ik zie genoeg aan u, dat uwe gedachten bezorgd zijn met tijdelijke en vergankelijke dingen; verban die uit uw hert en keer u tot God; want dit leven, dat gauw voorbij is, levert eene kleine vreugd voor een groot verlies. Deze woorden maakten op Andolosia geenen den minsten indruk; want hij was met andere gedachten bezig : hij beraamde een plan om zijne twee juweelen terug te krijgen. Hij nam dan eenige appelen, welke de hoorens deden uitkomen, en andere welke de hoorders verdreven; waarna hij aan den kluzenaar den weg vroeg om weder bij de menschen te komen. De kluzenaar bracht hem op een gebaanden weg, en zeide : Deze weg zal u naar een dorp geleiden, waar gij eten en drinken zult vinden. Andolosia bedankte den ouden kluzenaar en ging naar het dorp, waar hij zich met eene lekkere maaltijd te goed deed en zijne krachten weder herstelde. Dan vroeg hij naar den naasten weg die naar Londen in Engeland leidde? Men toonde hem de baan naar de naastgelegene stad, die eene zeehaven was, waar hij wel een schip zou vinden om naar

Londen te varen. Andolosia volgde die baan, en toevallig vond hij een schip, hetwelk hem opnam, en in weinige dagen was hij in volle gezondheid te Londen.

Nauwelijks was hij hier aangekomen, of hij ging bij eenen paruikmaker, kocht zich valsch haar, en legde op zijn oog eene pleister, waardoor hij geheel onkennelijk was. Aldus verkleed ging hij zich voor de kerk plaatsen, in welke Agrippina gewoonlijk kwam bidden. Hij nam eene tafel, welke hij met eene zuivere witte serveet dekte, en daarop plaatste hij zijne appels.

Omtrent den tijd dat de prinses moest aankomen, begon hij te roepen : Appelen van Damasco! appelen van Damasco! en toen men hem vroeg, hoeveel die appelen moesten kosten, was het antwoord : Drij kronen het stuk; doch niemand wilde die koopen. Intusschen kwam Agrippina aan, en op het geroep van Andolosia bleef zij staan, bezag de vruchten en vroeg : Hoeveel verkoopt gij die appelen? Drij kronen het stuk, antwoordde Andolosia. De prinses was over dien hoogen prijs natuurlijk verwonderd, en zij zeide : Hoe komt het dat die zoo duur zijn? Waarop Andolosia antwoordde : Dat komt, mevrouw, omdat zij den mensch schoonheid en scherp verstand geven. Als Agrippina dit hoorde, gaf zij seffens hare kamenier bevel twee appelen te koopen, waarna zij in de kerk ging en Andolosia alleen liet, die na zijnen verkoop het best vond dadelijk op te kramen.

Wanneer Agrippina terug in hare kamer kwam, begon zij seffens in de appels te bijten, en als ze opgeeten waren, kreeg zij eene zoo zware hoofdpijn, dat zij zich te bed moest leggen. Na eenigen tijd was de pijn voorbij, en Agrippina stond wederom op. Als zij nu voor den spiegel kwam om haar hair wat op te schikken, zag zij twee groote hoorens op haar hoofd staan. Op dit zicht verschrikte zij geweldig, en greep met beide handen de hoorens vast om ze uit te rukken; maar dit niet kunnende doen, riep zij twee kamenieren, die aan-

stonds kwamen toegelopen. Als deze hunne meesteres met die vervaarlijke hoorens op zagen, dachten zij den duivel te zien en maakten een kruis. Toen zij een weinig van de schrik bekomen waren, zeiden de kamenieren: Eilaas, genadige prinses, hoe komt het dat uwe schoonheid zoo veranderd is? Zij antwoordde: Ik weet het niet; het moet zijn dat God mij heeft willen straffen, of het komt van die appelen van Damasco, welke mij die valsche kramer verkocht heeft. Geeft mij nu hulp en raad, om deze afgrijselijke hoorens weg te maken. De kamenieren beproefden om de hoorens uit te trekken, maar het hielp niet, hetgeen de droefheid der prinses nog vermeerderde. Wee mij, ellendige kreatuur! riep zij, wat helpt het mij nu dat ik eene koningsdochter ben en de rijkste jonkvrouw van de geheele wereld! wat helpen mij luister, rijkdom en schoonheid, nu dat ik aan een onredelijk dier gelijk geworden ben! Ach, ware ik nooit geboren! Als men de hoorens niet kan verdrijven, wil ik mij nog liever verdrinken.

Eene der kamenieren trachtte haar te troosten, en zeide: Genadige prinses, houd toch beteren moed; hebt gij die hoorens kunnen krijgen, dan moet er ook middel zijn om ze te verdrijven. Zend om verstandige en geleerde doktoren, die zullen u daar wel van ontmaken. Deze woorden bevielen de prinses, en zij zeide: Als er iemand naar mij komt vragen, zegt dat ik niet wel te pas ben, en dat ik niet wil dat er iemand bij mij kome. Draagt ook zorg aan niemand van die hoorens te spreken.

De oudste kamenier ging dan bij de beroemdste doktoren van Londen, en zegde hun dat zij eene vriendin had, wie twee hoorens op het hoofd waren gewassen, en vroeg hun raad of zij die konden verdrijven. Allen verwonderden zich over het geval en hadden geern die vriendin gezien; maar dewijl zij niet konden verzekeren de hoorens te verdrijven, werden zij ook bij de prinses niet toegelaten.

Hoe Andolosia zijne borze en het wenschhoedeken weder in het bezit krijgt.

Als de oude kamenier nu weder naar het paleis wilde keeren, ontmoette zij Andolosia, die geheel onkennelijk was: hij was verkleed als een reizende medecijnmeester, met een rooden scharlaken mantel om de schouders, en eenen grooten gemaakten neus. Hij trad tot de kamenier, en sprak haar aldus aan: Mejufvrouw, ik heb gezien dat gij bij drij geneesheeren zijt ingegaan; hebben zij u naar wensch en begeeren met raad en daad gediend? Vergeef mij dat ik zoo stout ben daar naar te vragen; maar ik ben ook doktor, en het zou al eene zeldzame kwaal moeten zijn, waartegen ik geen middel zou weten en die ik met Gods bijstand niet zou kunnen verhelpen. De kamenier dacht dat God haar dien vreemden doktor had doen ontmoeten, en zij begon hem de kwaal der prinses uiteen te doen. Als haar verhaal ten einde was, begon de doktor luid op te lachen en zeide: Ja, ja, dat ken ik, en ik weet het ook te genezen; maar het moet geld, veel geld kosten. Ook is de oorzaak mij goed bekend waaruit deze kwaal ontstaan is. De kamenier vroeg: Beste en geleerde doktor, zeg mij, waaruit komt dat zeldzaam gewas voort? Andolosia antwoordde: Weet, mejufvrouw, dat dergelijke kwaal ontstaat wanneer een mensch aan iemand anders groote ontrouw begaat, zich om zijne snoodheid verheugt, maar de blijdschap niet openlijk durft laten blijken: dan moet zij ergens uitbreken; en het is zelfs goed dat ze langs boven uitberst, anders zou de mensch moeten sterven. Het is nog geen jaar geleden dat ik in Spanje eene edele jonkvrouw van twee zeer groote hoorens verlost, en ik zal uwe vriendin er ook van verlossen.

De kamenier was over deze woorden zeer verblijd, zij vroeg naar zijne woning en zegde, dat zij hem wel-

haast zou komen spreken. Dan spoedde zij zich naar de prinses, aan wie zij alles verhaalde wat Andolosia haar gezeid had. Als Agrippina dit hoorde, vroeg zij : Waarom hebt gij den doktor niet medegebracht? keer terstond terug, geef hem twintig kronen als eene eerste belooning, en zeg dat gij hem met den avond zult komen halen; maar dat hij niets vergeet mede te brengen van hetgeen hij denkt noodig te hebben om mij te helpen.

De kamenier ging dadelijk naar de herberg, waar zij Andolosia vond. Zij gaf hem de twintig kronen op voorhand en zeide : Houd u tegen dezen avond gereed; want bij de persoon, tot wie ik u zal brengen, moogt gij maar des nachts komen, en wacht u iemand van de zaak te spreken; want zelfs hare ouders weten niets van hetgeen haar overgekomen is. Andolosia beloofde alles geheim te houden; daarna ging hij bij eenen apotheker, kocht daar een weinig rabarber en suiker, waarin hij een halven appel mengde, nam nog eenige andere welriekende medicijnen mede, en ging naar de kamenier toe, die hem stond af te wachten, en hem geheimzinnig bij hare meesteres bracht.

De prinses lag op haar bed achter de gordijn gedoken, en ontving den doktor met eene klagende stem, alsof zij inderdaad ziek ware. Andolosia zeide haar : Jonkvrouw, met de hulpe Gods en der kunst zal ik u genezen : recht u een weinig op en laat mij het gebrek zien en tasten, dan zal ik overgaan tot uwe genezing. Agrippina was zeer beschaamd dat zij hare hoorens moest laten zien, maar de hoop van hersteld te worden, deed haar hare schaamte overwinnen. De doktor bezag en bevoelde de hoorens links en rechts, waarna hij sprak : Iedere hooren moet gesmeerd worden met apenvet, en een kousje van apenvet moet er over getrokken worden, om de hoorens warm te houden. Kunt gij mij daaraan helpen? Wel zeker, zeide de kamenier; en zij liet seffens door eenige bedienden een ouden aap vangen en hem het vel afstroopen, waarna de doktor er

twee kousjes van maakte, die hij over de hoorens trok, na ze vooraf met apenvet gesmeerd te hebben. Dan zeide de doktor tot de prinses : Edele jonkvrouw, hetgeen ik nu aan uwe hoorens gedaan heb, zal hen morgen week gemaakt hebben; zij moeten nu verder door den kamergang verdreven worden; daarom heb ik ook eene medecijn medegebracht die gij moet innemen, en daarna u warm dekken. Agrippina, geerne genezen zijnde, nam wat de doktor haar gaf : in de medecijn was eenen halven appel gedaan van de soort welke de hoorens verdrijft. Als zij wat gerust had, begon de kracht van den rabarber haar lichaam te ontroeren, zoodat zij het bed moest uitspringen. Als Agrippina in haar bed was terug gekeerd, sprak de doktor : Laat ons nu eens zien of het geneesmiddel reeds gewerkt heeft. Dit gezegd hebbende, voelde hij aan de hoorens, die reeds een vierde verminderd waren. Agrippina was zoo bevreesd dat hare kwaal niet genezen zoude, dat zij in het begin niet dierf voelen of de doktor wel de waarheid zeide. Dan verzocht zij hem van maar vlijtig voort te gaan, en geene moeite te sparen. Andolosia nam dan van haar afscheid en zeide : Ik zal den volgenden nacht terug komen en het benodigde medebrengen.

In den dag begaf hij zich weder naar eene apotheek, maakte nogmaals eenen halven appel gereed, gaf er een ander smaaksken aan, en op den gestelden tijd was hij wederom bij de prinses; hij smeerde de hoorens, verminderde de kousjes en gaf haar opnieuw een halven appel te eten. Na een paar uren waren de hoorens tot de helft van hetgeen zij geweest waren ingekrompen. Agrippina was zoodanig verblijd, dat zij den doktor eene kostbare vergelding beloofde, en hem smeekte zoo spoedig mogelijk de genezing te volbrengen. Den derden nacht deed hij nog een deel van de hoorens verminderen. Maar, terwijl hij aan het bed der prinses zat, dacht hij : Indien zij mij nu voor hare genezing twee of drij duizend kronen schonk, dat ware veel voor eenen

anderen doktor, maar voor mij is het niets in vergelijking van hetgeen zij mij ontstolen heeft; daarom wil ik haar mijne meening verklaren: wil zij mij mijne juweelen niet afstaan, dan geef ik haar een van de andere appels te eten, dat hare hoorens opnieuw lang worden, en ik vertrek naar Vlaanderen, daar mag zij mij komen vinden, als zij de hoorens wil kwijt geraken; maar dan moet zij te minste het wenschhoedecken medebrengen, en mij jaarlijks genoeg geven dat ik als edelman heerlijk leven kan.

Terwijl hij bij het bed zat, had hij zijne doktorsmuts afgenomen; bij toeval ontviel ze hem, en bukkende om ze op te rapen, zag hij voor zich onder het bed het wenschhoedecken liggen. Niemand had de kracht ervan erkend, en na den terugkeer van hare luchtreis, had Agrippina hetzelfde daar geworpen. Andolosia zond de kamenier in eene nabijzijnde kamer eene doos halen, waar medecijnen in waren; en terwijl zij weg was, nam hij zeer voorzichtig en met haast het hoedecken op, verborg het onder zijnen tabbaard en dacht bij zich zelve: O, wist ik nu maar waar de borze is! Intusschen trok de prinses hare oogen open, en zij zette zich recht in het bed. De doktor deed haar de vellekens van de hoorens, welke bijna geheel verdwenen waren, waarover de prinses zich zoo zeer verheugde, dat zij opsprong en uitriep: Nog eenen nacht, en dan ben ik van die hatelijke hoorens verlost! Ondertusschen had Andolosia, sedert hij zijn hoedje terug had, bij zich zelve overdacht wat hij aan Agrippina zeggen zou. Hij sprak dan: Edele jonkvrouw, gij ziet hoe uwe kwaal gebeterd is; nogtans komt nu eerst de kunst aan: om de wortels der hoorens gansch uit te roeien moet ik kostelijke kruiden hebben, en als ik die hier niet vind, dan moet ik ze in andere landen gaan zoeken, of ik ben verplicht er eenen anderen doktor om te zenden; in alle geval zal dit veel geld kosten; daarom, vermogende jonkvrouw, begeer ik vooraf te weten, welken loon ik

van u ontvangen zal, als de hoorens geheel zullen uitgeroeid zijn? De prinses antwoordde: Ik ondervind wel dat uwe geneeskunst goed is, daarom verzoek ik u mij te helpen en geen geld te sparen. Andolosia zeide al glimlachende: Edele jonkvrouw, gij zegt dat ik geen geld moet sparen, maar ik moet wel sparen als ik geen heb. Welnu, sprak Agrippina, wij zullen daarin voorzien.

Zij verzocht den doktor in eene aanpalende kamer zich te begeven, terwijl zij zou opstaan en zich zou aankleeden om de geluksbeurs te halen. Deze was in eene koffer naast haar bed, en aan eenen gordel wel vastgemaakt. Agrippina deed den gordel om het lijf, ging aan eene tafel, welke dicht bij het venster stond, en begon er geld op te leggen, terwijl zij de kamenier beval den doktor te roepen. Als hij binnen trad, was de prinses nog bezig met geld uit de beurs te halen. Aanstonds had Andolosia zijne kostelijke borze herkend; hij zette ongemerkt zijn wenschhoedecken op het hoofd,

nam schielijk de prinses in zijne armen, en wenschte zich in een bosch, waar geene menschen waren, en dadelijk was hij er.

Als Agrippina was weggevoerd, liep de kamenier al weenende bij de koningin, en vertelde haar hoe de prinses wederom verdwenen was. Ook gaf zij haar kennis van alles wat sedert enige dagen was omgegaan, van de hoorens, van den vreemden doktor, en hoe die met de prinses het venster was uitgevlogen. De koningin verschrikte hevig; doch zij vatte moed en dacht dat hare dochter, even als den eersten keer, spoedig terug zou komen; maar des anderdaags ging zij vol onrust tot den koning, en verhaalde hem wat er gebeurd was. De koning zeide: Dat is een wijzer doktor dan gij wel denkt. Wie onze dochter weggevoerd heeft kan niemand anders zijn.

dan Andolosia, dien gij zoo leelijk bedrogen hebt. Wie hem de borze geschonken heeft, zal hem ook wel de wijsheid verleend hebben om ze terug te bekomen.

Wanneer nu Andolosia met Agrippina in het bosch was aangekomen, waar hij zich gewenscht had, wierp hij zijnen doktors-tabbaard weg en nam zijnen gemaakten neus af. Dan zag Agrippina dat het Andolosia was. Nu dacht zij dat het met haar leven ging gedaan zijn; want Andolosia schuimbekte van kwaadheid en hij zag haar grammoedig aan, terwijl hij met de eene hand haren gordel greep en in de andere een mes hield. Hij sneed haar driftig den gordel van het lijf, ontdekte zijn wambuis en maakte de beurs vast op de plaats, waar hij die gewoon was te dragen. Dan riep hij: O gij valsche vrouw, nu zijt gij in mijne macht, en nu zal ik u de ontrouw loonen, die gij mij bewezen hebt toen gij mij de beurs ontroofdet en eene nagemaakte in de plaats bezorgdet. Op deze woorden beefde Agrippina als een riet, zonder te weten wat zij zeggen zou. Zij sloeg hare oogen ten hemel, en sprak eindelijk op de volgende wijze: Genadige en edele ridder, ik beken dat ik zeer slecht met u gehandeld heb; maar ik smeeke u, bedenk dat de dwaasheid en ongestadigheid het natuurlijk erfdeel zijn der vrouwen. Bestraf mijne misdaad niet, en vooral wil geen kwaad met kwaad loonen; maar toon u edelmoedig, gelijk het een oprecht ridder betaamt, en ik zal u mijn leven lang in mijne gebeden gedachtig zijn.

Andolosia hare tranen als eene beek ziende vloeien, kreeg medelijden met haar, en zeide: Welaan! ik wil mijne gramschap bedwingen, en ik verpand u mijn woord van ridder dat ik noch uwe eer noch uw leven benadeeligen zal; maar gij bezit nog de hoorens, en die zult gij behouden tot in het graf, opdat gij mijner gedachtig zoudt blijven. Agrippina was zoodanig bevreesd en voor haar leven bekommerd, dat zij de hoorens vergeten had, welke nog haar hoofd ontsierden. Zij zag Andolosia vriendelijk aan, en bad hem dat hij haar toch

van de hoorens zou bevrijden en haar bij hare ouders terug brengen. Hij antwoordde: Smeek niet langer; want de hoorens moet gij dragen zoolang gij leeft. Naar het paleis uwer ouders wil ik u terug brengen; maar ik zal u op een kleinen afstand er van op den grond neerzetten; want nooit wil ik de plaats meer betreden, waar gij mij zoo schandelijk bedrogen hebt!

Hoe Andolosia de prinses in een vrouwen-klooster brengt en hoe hij de abdes verzoekt haar wel te behandelen.

Als Agrippina zag dat hare vleierende woorden of haar smeeken geen indruk op Andolosia maakten, zeide zij: Moet ik de hoorens behouden en zoo mismakkt blijven, dan begeer ik niet meer in Engeland te komen, opdat mij iemand van kennis nog zou zien; daarom verzoek ik u, breng mij in eene vreemde stad, waar mij geen mensch kent. Andolosia merkte daarop aan, dat zij nergens beter konde zijn dan bij vader en moeder. Maar Agrippina zeide met smeevende stem: Breng mij in een klooster, waar ik afgescheiden van de wereld kan leven. Als Andolosia hoorde dat zij met geweld in een klooster wilde zijn, zette hij zijn hoedeken op, nam haar weder in zijne armen, en bracht haar in Ierland.

Niet ver van de plaats waar hij zich met Agrippina had nedergezet, stond op het veld een groot schoon vrouwenklooster, waar alleen edelvrouwen in opgenomen werden. Andolosia verliet de prinses en ging alleen in het klooster tot de abdes, aan wie hij zeide, dat hij haar eene eerbare en edele jonkvrouw bracht, die zich aan de wereld wilde onttrekken, en die ofschoon bloeiende van gezondheid, een uitwas op haar hoofd had, waarover zij zich schaamde. Wilt gij deze jonkvrouw als kostgangster in uw klooster opnemen, vroeg Andolosia, dan zal ik driemaal zooveel inkomgeld betalen als een ander. De abdes gaf tot antwoord: Het gewone inkom-

geld is twee honderd kronen; want elke jonkvrouw krijgt eene dienstmeid, en ik geef elk wat zij noodig hebben. Wilt gij nu het inkomgeld driemaal betalen, breng dan de jonkvrouw hier, ik zal haar met liefde aanveerden.

Andolosia ging Agrippina halen en bracht haar in het klooster, alwaar zij met zoo edelen zwier en zoo zedig voor de abdes neigde, dat deze wel merkte van wat hooge afkomst zij was; maar het ergerde haar toch, dat zulke schoone maagd, die leelijke hoorens op het hoofd had. De abdes vroeg haar: Jonkvrouw, begeert gij in dit klooster uwe woning te nemen? Zij antwoordde: Ja, genadige vrouw abdes, dat begeer ik. De abdes zeide verder: Dan zult gij mij gehoorzaam zijn, te metten en ten allen tijde op den koor gaan, en leeren wat gij nog niet weet. Ons orde is niet streng; want wie in een ander klooster wil gaan of eenen man nemen, die mag dit doen; doch haar inkomgeld blijft hier. De prinses antwoordde: Mevrouw, de zeden en gewoonten van uw klooster zullen door mij niet tegengewerkt of veranderd worden.

Na deze samenspraak gaf Andolosia aan de abdes de zes honderd kronen, en verzocht haar Agrippina wel te verzorgen en niet te streng jegens haar te wezen; hetgeen deze hem beloofde; en als Andolosia zich bereid maakte en van de abdes oorlof nam om te vertrekken, zeide deze tot Agrippina: Ga, jonkvrouw, doe uwen vriend uitgeleide. Als zij aan de poort van het klooster kwamen, zeide hij: Vaarwel, Agrippina, en God geve dat gij in dit klooster de eeuwige zaligheid verdienen moogt. Daarop zeide zij: Amen, en voegde er dan al bitter weenende bij: O gestrenge ridder, laat mijne straf toch niet eeuwig duren, maar kom mij eens van die afgrijselijke hoorens verlossen, welke mij zoo kwellen, dat ik noch God noch de wereld dienen kan. Op deze woorden voelde Andolosia zich door medelijden aangedaan; doch hij zeide: Gods wil moet geschieden! en

hij begaf zich op weg. De ongelukkige Agrippina sloot de poort en ging tot de abdes, die haar eene dienstmeid en eene nette kamer beschikte.

Hoe Andolosia, na vele landen bezocht te hebben, naar Cypres terugkeert.

Nadat Andolosia van Agrippina afscheid genomen had, zette hij zijn hoedeken op en wenschte zich van het eene land in het andere, tot dat hij te Brussel in Brabant kwam, waar veel genuchte is van schoone vrouwen en kostelijke dingen. Hier maakte hij goede sier, deed dagelijks op zijne tafel allerhande spijzen en

kostelijke wijnen brengen en bereidde zich om een luisterlijken staat te voeren. Hij kocht veertig schoone peerden, huurde vele knechten, die hij allen in dezelfde kleur kleepte, en begon wederom te toernooien en zich in ridderlijke vermaken te oefenen. Dan trok hij naar Venetie, Florentie en Genua, liet de kooplieden bij zich komen, wier juweelen hij vroeger onbetaald had medegenomen, en gaf hun thans hun geld met den kroos. Te Genua ging hij met zijn gevolg op een schip en vaarde met blijdschap naar Famagosta bij zijnen broeder, die hem zeer vriendelijk ontving en hem vroeg, hoe nu de reis was afgelopen? Andolosia verhaalde hem alles, van het begin tot het einde, en de borze van onder zijn

wambuis en het hoedeken uit zijnen reiszak halende, gaf hij ze beide aan Ampedo, zeggende : Zie, broeder, daar zijn de twee juweelen; neem ze, en wees er gelukkig mede. Ampedo zeide : Neen, broeder, ik neem de beurs niet terug; want wie ze bezit, die moet altijd in vrees en zorg leven; ik heb zeer wel gelezen wat onze vader zaliger om die beurs heeft uitgestaan, en ik sta ze u dus voor altijd af.

Als Andolosia deze woorden hoorde, was hij zeer blijde : hij nam de beurs, en begon een vroolijker leven dan hij nog ooit gevoerd had. Toernooien en danspartijen waren wederom aan het orde van den dag, hetgeen zijne stadgenooten zoo vermaakte en vooral zoo voordeelig was, dat zij hem smeekten voor goed bij hun te blijven. Als hij nu eenigen tijd te Famagosta was, reed hij eens met zijn gevolg naar het hof van den koning van Cyprus; hij werd daar vriendelijk onthaald, en de koning vroeg hem, waar hij zoolang geweest was? Andolosia noemde hem de onderscheidene landen, welke hij doorreisde had. De koning vroeg verder of hij onlangs in Engeland geweest was? Hij antwoordde ja. De koning vroeg hem, of hij niet gehoord had, of de dochter van den koning van Engeland al gevonden was? Andolosia gaf tot antwoord : Genadige koning, ik weet dat zij door tooverkunst in Ierland in een klooster gevoerd is, waar niet als edele jonkvrouwen wonen : daar heb ik zelf nog voor korten tijd met haar gesproken. Mag zij daar niet uitkomen? vroeg de koning, want, voegde hij er bij, ik word oud en ik zou geern mijnen zoon getrouwd zien. Andolosia antwoordde daarop : Heer koning, uit achting voor u en uwen zoon wil ik mij met deze zaak belasten, en ik zal met Gods hulp binnen korten tijd de prinses in haars vaders paleis leiden.

De koning verzocht hem dan, om dit zoo spoedig mogelijk in het werk te stellen; waarop Andolosia zeide : Genadige heer en koning, bereid een gezantschap, en

zend het drij dagen na mijn vertrek; het zal de schoone prinses in haars vaders paleis vinden. De koning zal ze u dan zenden, is het zake dat hij ze u heeft toegezegd; maar laat uwen zoon uitschilderen en zend zijn portret mede; zoo zult gij de dochter voor uwen zoon des te zekerder bekomen.

Wanneer nu de jonge prins vernam dat Andolosia zou worden uitgezonden om hem de schoone Agrippina tot bruid te beschikken, smeekte hij hem geene moeite te sparen om niet van de hand gewezen te worden. Andolosia beloofde het hem, en van hem oorlof genomen hebbende, reed hij met zijn volk naar Famagosta en verzocht zijnen broeder hem het wenschhoedeken te leenen, hetgeen Ampedo gewillig deed. Als hij het hoedeken had, ontbood hij zijnen hofmeester, zeide hem dat hij eene korte reis ging doen, en dat intuschen zijne bedienden op het best moesten behandeld worden. Alsdan wenschte hij zich in de wildernis, waar de wonderlijke appels groeiden, die de hoorens konden verwekken en verdrijven. Oogenblikkelijk was hij daar bij de boomen, die vol hingen met schoone vruchten. Maar hij onderkende de appels niet. In de onzekerheid waagde hij het van eenen appel te proeven, waarop dadelijk hem twee hoorens uit het hoofd schoten. Sefens plukte hij eenen appel van een anderen boom, en deze deed de hoorens verdwijnen. Hij nam eenige van deze laatste appels, en hij wenschte zich in Ierland bij het klooster, waarin hij de prinses gelaten had. Hij klopte aan de poort, werd ingelaten en onmiddellijk voor de abdes gebracht. Hij groette haar en vroeg om Agrippina te spreken. De prinses verschrikte als zij hem zag; maar Andolosia vroeg haar minnelijk : Agrippina, hebt gij nog zulk een afschuw voor de hoorens, als toen ik laatst van u gescheiden ben? Zij antwoordde : Ja zeker, en hoe langer hoe meer. Hij vroeg : Dat gij die kwijt waart, zoudt gij nog bij uwen vader en uwe moeder willen wonen? Zij zeide : Ik zou niet beters

wenschen dan te Londen bij hen te zijn. Dan sprak Andolosia : Agrippina, God heeft uwe zuchten verhoord, en wat gij begeert dat zal geschieden.

Dan gaf hij haar twee appelen te eten, en aanstonds waren de hoorens verdwenen, waarover de abdes en de dienstmeid zeer verwonderd stonden. Daarop riepen zij al de kloosterlingen bijeen om van dit wonder getuigen te zijn, en allen ontstelden zich van de zaak. Maar Andolosia zeide : Verwondert u niet te zeer; want voor God zijn geene dingen onmogelijk, en wat hij niet wil, dat kan de mensch niet. Weet dan dat Agrippina de dochter is van den koning van Engeland; ik moet haar tot hare ouders terug brengen, en eer eene maand verloop is, zal zij getrouwd zijn met eenen jongen prins, die zeer schoon en machtig is. Dan gaf hij de abdes nogmaals een geschenk van honderd kronen, en bedankte haar omdat zij Agrippina zoo goed behandeld had. Ook Agrippina bedankte haar voor de vele bewijzen van vriendschap en genegenheid, en beval zich in hare gebeden aan. Dan verliet zij met Andolosia het klooster. Op het open veld gekomen zijnde, zette Andolosia het hoedeken op, sloeg zijne armen om de prinses, en vloog met haar in de tuinen van het koninglijk

paleis. Hij zette haar daar onder eenen schoonen boom, en liet haar alleen, na haar verzekerd te hebben dat hij haar alles vergeven had wat zij hem had misdaan; vervolgens wenschte hij zich te Famagosta bij zijnen broeder Ampedo en zijne talrijke vrienden, hetwelk ook aanstonds geschiedde.

Hoe de schoone Agrippina met den jongen koning van Cypres trouwde.

Nauwelijks had de koning en zijne echtgenoot ver-nomen dat Agrippina welbehouden was teruggekeerd, of zij waren zoodanig verheugd, dat zij God om dit ge-lukkig voorval vurig dankten, en ter eere der weerge-vondene dochter een groot feest gaven, waarop Agrippina met zeer kostelijke kleederen verscheen. Terwijl men in volle vreugd was, kwam het gezantschap van den koning van Cypres aan, om voor den jongen vorst de bekoorlijke prinses tot echtgenoot te vragen. De ge-zanten werden zeer hoffelijk ontvangen, en wanneer zij vier dagen in Londen zich vermaakt hadden, liet hen de koning voor zich verschijnen. Zij kwamen allen in prachtige kleederen, en elk volgens zijnen rang, en zij gaven den koning de reden te kennen, waarom zij ge-komen waren. Als de koningin hoorde dat zij uit oor-zaak van Agrippina kwamen, werd zij zeer ontsteld omdat hare dochter zoover van hare ouders zou ten huwelijk gegeven worden, en dat nog aan eenen man, dien men niet wist of hij schoon of leelijk was. Toen de gezanten dit vernamen, smeekten zij den koning om een woordje met de koningin te mogen spreken. De koning zond om zijne echtgenoot, en als zij genaderd was, boden de gezanten haar de beeltenis aan van hunnen jongen koning. Als de koningin dat zag, vroeg zij of die beeltenis wel gelijkend was? Waarop de gezanten ver-zekerden, dat hun jonge vorst nog schooner en edeler was dan hij daar geschilderd stond, en dat hij nog maar vier-en-twintig jaren oud was. Aanstonds liep de koningin met het portret bij Agrippina, toonde het haar en zeide, dat men haar eenen jongen koning tot echtgenoot wilde geven, die nog schooner was dan zijn afbeeldsel. Nu schoten Agrippina de woorden van Andolosia te binnen, en zij zeide met een blijmoedig

gelaat : Wat mijne ouders tot mijn geluk beslissen, daaraan wil ik geern gehoorzamen.

Als nu de koning en de koningin hoorden hoe Agrippina gezind was, spraken zij verder met de gezanten van Cypres, en het huwelijk werd toegestaan. Dan liet de koning vele schepen gereed maken, liet de prinses met kostelijke kleederen en juweelen versieren, en gaf haar een groot gevolg van edele jonkvrouwen. Wanneer de schepen gereed lagen, nam Agrippina van haren vader en moeder al weenende afscheid. De reis was gelukkig, en weldra kwam de prinses met haar gevolg in goede gezondheid te Famagosta aan. De koning van Cypres had eene hertogin en veel edelvrouwen gezonden om de dochter van den koning van Engeland aan de haven af te wachten en te vergezelschappen. Zoodra zij aan land was gestapt, steeg men te peerd en nam men plaats in de rijtuigen, elk volgens zijnen rang, en zoo geleidde men Agrippina naar het koninglijk hof, waar de schoonste en edelste vrouwen en heeren van gansch het koninkrijk Cypres vergaderd waren. Dan kwam de koningin met haren hofstoet de prinses tegen, en omhelsde haar als moeder. Vervolgens kwam de bruidegom met een geheele stoet ridders, en kuste eerbiedig de hand zijner bruid; des anderdaags werd de bruiloft gevierd, welke zes weken en vier dagen duurde.

Hoe Andolosia na het feest van twee graven gevangen wordt, en hoe al zijne dienaars worden doodgeslagen.

Zoolang de bruiloftsfeesten plaats hadden, deden de vorsten en ridders anders niet dan rennen, toernooien en genuchten bedrijven, en elken avond gaf men den prijs aan dengene die best gesteken had. Dit geschiedde bij den dans, en de jonge koningin zette dan den overwinnaar een kransjen op het hoofd. Iedereen deed dan zijn best om van Agrippina eere te behalen. Ook Andolosia was

bij alle ridderspelen, en hem werd van heeren en vrouwen dikwijls den prijs toegekend. Wanneer men nu den algemeenen prijs voor al de dagen van het feest zoude toewijzen, waren allen het eens, dat hij volgens recht aan Andolosia toekwam; maar men gaf hem aan zekeren graaf Theodorus, die in het gevolg van Agrippina uit Engeland gekomen was. Andolosia was hierover geenszins gestoord; want, zeide hij tot zijne vrienden, ik sta die eer zeer geern aan dien vreemdeling af. Als de graaf Theodorus de woorden van Andolosia vernam, werd hij met haat en nijd vervuld, en daarom ging hij een verbond aan met zekeren graaf van Limosi, om Andolosia te verderven. De graaf Limosi was een booswicht, die op een klein eiland, niet ver van Cypres, een roofof bezat. Deze beide graven kwamen dan overeen om, zoodra de feesten gedaan zouden zijn en Andolosia naar Famagosta terug zou keeren, langs den weg zich in eene hinderlaag te leggen, Andolosia gevangen te nemen, zijne dienaars dood te slaan, hem naar het roofof van Limosi over te brengen, en daar te pijnigen, tot dat hij hun zoo veel schatten zou gegeven hebben, dat zij hunne dagen lang in overvloed konden leven.

Wanneer nu Andolosia, nadat het feest geheel geëindigd was, naar zijn broeder meende terug te keeren, werd hij in een boschken door de bedienden der twee graven schielijk overvallen, al zijn volk verraderlijk vermoord, en hij met geweld naar het rooverslot van Limosi gesleept. Men wierp hem in een diepen kerker, en men gaf hem aan de knechten ter bewaking over. Andolosia beloofde eene groote belooning aan degenen die hem bewaakten, indien zij hem wilden loslaten; maar zij betrouwden hem niet op zijn woord, en hij dierf zijne beurs niet te voorschijn halen, uit vrees van ze te worden afgenomen.

Terwijl Andolosia in den kerker zat, kwam de tijding aan het hof dat zijne bedienden schrikkelijk vermoord

waren, zonder dat men wist wat er van hem geworden was. De twee graven, die het schelmstuk bedreven hadden, waren ondertusschen aan het hof terug gekeerd, en hielden zich stil alsof zij van niets wisten. Ook Ampedo vernam het ongeluk, hetwelk zijnen broeder en zijn gevolg overgekomen was, en omdat niemand van Andolosia wist te spreken, werd hij hoe langer hoe meer ongerust: hij stelde zich voor, dat zijn broeder wel om reden van de geluksborze in het ongeluk mocht gedompeld zijn. Hij begon dan te denken dat hij wel om het wenschhoedeken ook kon vermoord worden. Deze gedachte maakte hem zoodanig bevreesd, dat hij het wonderlijk hoedeken in kleine stukjes kapte en in het vuur wierp, opdat er niemand meer voordeel of vermaak zou van genoten hebben, en hij bleef er op staan kijken tot dat het te pulver verbrand was.

Ondertusschen was er een aanhoudend geloop van boden tusschen hem en den koning; doch niet een bracht hem troost of hoop aan. Dat maakte hem zoo bedroefd, dat hij er doodelijk ziek van werd en welhaast stierf. Dan deed de koning uitroepen, ware het zake dat iemand zekere tijding bracht waar Andolosia was, hij mocht leven of dood zijn, die zou duizend dukaten tot belooning ontvangen. Doch al hadden de twee graven veel helpers gehad om hun schelmstuk uit te voeren, niemand dierf iets zeggen, uit vrees voor hunne machtige heeren.

Nadat dit eenigen tijd geduurd had, nam de graaf van Limosi afscheid van den koning, en ging naar zijn kasteel, waar de ongelukkige Andolosia gevangen zat. Hij liep naar den kerker, en als Andolosia den graaf zag werd hij verblijd, en smeekte hem dat hij zich ontfemen wilde en hem uit de gevangenis helpen, want hij niet wist om welke misdaad hij gevangen was. De graaf zeide daarop: Andolosia, gij zijt hier niet gebracht om losgelaten te worden, maar om te zeggen waar gij al dat geld haalt, welk gij dagelijks verkwist.

Zeg het, en maak het kort, of ik laat u pijnigen tot dat gij het bekennen zult.

Andolosia was door deze bedreiging zoo zeer ontsteld, dat hij niet wist wat antwoorden; eindelijk zeide hij met eene bevende stem, dat er te Famagosta in zijn paleis een geheimen put bestond, die zijn vader hem op zijn sterfbed had aangewezen, en hoe meer geld hij daaruit haalde, hoe meer er in kwam; en hij verzocht om naar Famagosta gevoerd te worden om den put aan te wijzen. Met deze bekentenis wilde de graaf zich niet vergenoegen, en hij liet hem op de pijnbank brengen. Andolosia hield zich goed, en bleef bij zijne eerste verklaring. Dan liet de graaf hem al zijne kleederen afrukken; hij bemerkte de geluksbeurs, nam ze, en zijne hand er in gestoken hebbende, ontdekte hij het groot geheim. Hij liet den armen Andolosia opnieuw in het gevang slepen, en gaf hem aan de bewaring van eenen vertrouwden dienaar over. Seffens betaalde de graaf al zijne schulden, en keerde met een blij hert en de zakken vol geld naar het hof des konings terug. Hier vertelde hij het voorgevallene aan den graaf Theodorus, die zich ook verheugde om de zaak, doch er bijvoegde: Het ware beter hadt gij hem gedood; want ik heb gehoord dat hij een tooveraar is en door de lucht kan vliegen: wij mogen vreezen, als hij vrij geraakt, dat wij in ongenade bij den koning zullen vallen en er ook wel het leven bij verliezen. Daarop zeide de graaf van Limosi: Hij is zoo wel bewaakt en goed gebonden, dat hij ons geene schade meer kan doen. Dan namen zij zoo veel geld uit de beurs als zij elk begeerden. Elk had gern de beurs gehad, maar eindelijk kwamen zij overeen, dat ieder ze een half jaar hebben zou; en omdat de graaf van Limosi de oudste was, mocht hij ze het eerste half jaar behouden. Zij leefden dan op grooten voet, drinkende en schenkende zonder ophouden, terwijl de ongelukkige Andolosia in de gevangenis zat en bijna van ellende en angst bezweek.

Hoe Andolosia in het gevang vermoord wordt en hoe zijne moordenaars gestraft worden.

Ondertusschen lag de graaf Theodorus zijnen medeplichtige altijd aan het oor te rammelen om Andolosia van kant te helpen, tot dat hij het eindelijk zoo ver bracht, dat de graaf van Limosi hem eenen brief medegaf voor zijnen bediende, met gebod van den graaf Theodorus bij Andolosia te brengen en zijnen wil met hem te laten doen.

Als de gevangene Theodorus zag, meende hij dat hij hem kwam verlossen; maar de ongelukkige had zich deerlijk bedrogen. De graaf zeide: Andolosia, hebt gij niet nog eene beurs, gelijk gij aan den graaf van Limosi gegeven hebt? geef mij ook eene. Andolosia antwoordde: Heer graaf, ik heb geene meer; had ik nog eene, ik zou ze u niet weigeren. Theodorus zeide verder: Men zegt dat gij doktor in de tooverkunst zijt, dat gij in de lucht kunt vliegen en den duivel bezweren; waarom roept gij hem niet om u te helpen? Andolosia zeide: Genadige graaf, dat kan ik niet en heb het nooit gekonnen. Met de beurs alleen heb ik mijn vermaak genomen; die zal ik, voor God en voor de wereld, u en uwen vriend overlaten. Thans bid ik u om Gods wil, dat gij mij uit dezen kerker verlost, opdat ik niet ellendig sterve. Daarop riep de graaf al spottende: Wilt gij nu de zaligheid uwer ziele bedenken? waarom hebt gij dat niet gedaan, toen gij voor den koning en de koningin uwe hooveerdij en groote pracht ten toon steldet, en mij door uwe woorden zoo diep vernederdet? Waar zijn nu de schoone vrouwen, die zeiden, dat niemand den prijs verdiende dan gij alleen? Dat zij hier komen en u verlossen, gij zoudt toch zoo geern uit de gevangenis zijn; maar wacht, ik zal er u spoedig uit helpen. Na dit gezegd te hebben ging hij weg, nam den bewaarder op zijde en

beloofde hem vijftig goudstukken, indien hij Andolosia wilde verworgen; doch de bewaarder wilde dit niet doen. Dan nam de graaf zijnen gordel, sloeg hem rond den hals van den machtelozen Andolosia, en wong hem met zijnen ponjaard zoodanig toe, dat de ongelukkige Andolosia weldra den geest gaf.

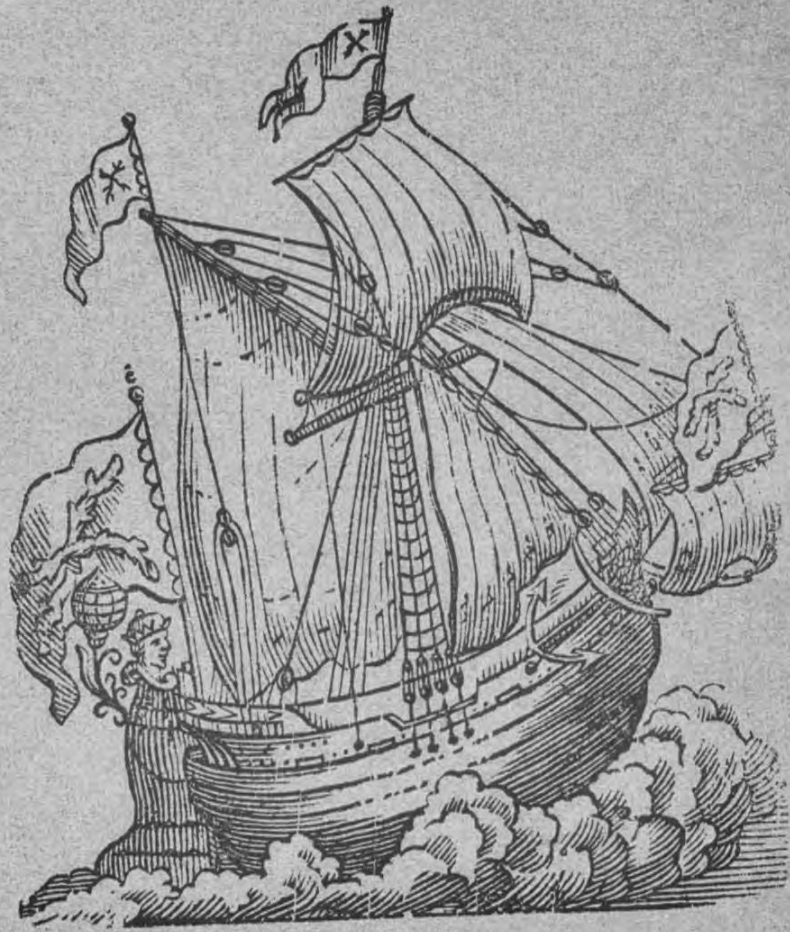
Nadat Theodorus het lijk had doen wegdragen, ging hij naar het hof bij den graaf van Limosi, die hem vroeg, hoe Andolosia het stelde. Waarop Theodorus antwoordde: Hij stelt het zoo wel, dat hij ons nu geene schade meer kan doen: ik heb hem met mijne eigene handen gedood, want ik kon geene rust vinden, zoolang hij leefde. Daarop vroeg hij de borze aan Limosi, deed er aanstonds eene greep in, maar zijne hand kwam er ijdel uit. Hij bezag de beurs van binnen en van buiten, bekeek ze langs alle kanten, en dan riep Theodorus woedend uit: O gij nietsweerdige schelm! wilt gij mij zoo bedriegen, en mij eene nagemaakte beurs geven in plaats van de geluksborze? Dat zal ik niet gedoogen! Breng eens gauw de ware beurs voor den dag! De graaf van Limosi zwoer dat dit de beurs was, welke hij van Andolosia had afgenomen; maar dat hij niet begreep waarom zij hare kracht verloren had. Theodorus geloofde hem niet, en riep hem toe: Wilt gij met mij als een ellendige schurk handelen? Dat zal u slecht bekomen, ik verzeker het u!

Dit gezegd hebbende, trok hij zijnen degen, en de graaf van Limosi deed van gelijken. De twee booswichten vielen op elkander aan, tot dat de bedienden op het gerucht der wapens toesnelden en de twee vechtenden van elkander scheidten. De graaf van Limosi was doodelijk gekwetst, en zijne knechten namen Theodorus gevangen. De koning kreeg aanstonds kennis van het gebeurde: hij liet den graaf Theodorus voor zich brengen, wien hij naar de oorzaak van het gevecht ondervroeg, terwijl hij inlichtingen bij den gekwetste liet nemen. De twee schelmen gaven zulke tegenstrijdige antwoorden, dat de

koning kwaad vermoeden kreeg, en weldra ontdekte hij, hoe de twee verraders Andolosia gevangen en vermoord hadden. Op deze schrikkelijke ontdekking ontstak de koning in zoo hevige gramschap, dat hij aanstonds den stervenden graaf van Limosi deed radbraken en dan zijn lijk aan de galg hangen. Den graaf Theodorus liet hij eerst door twee beulen op alle hoeken der straten geeselen, waarna hij hem levend liet vierendeelen, en de stukken insgelijks aan de galg deed hangen.

Nadat de moordenaars hunne straf ondergaan hadden, zond de koning gewapende mannen naar het eiland Limosi, waar men het lijk van Andolosia in eenen gracht vond : het werd met groote rouwpracht naar Famagosta gevoerd, en in het bijwezen van geheel de koninglijke familie in de schoone kerk begraven, welke Fortunatus had doen bouwen. De koning en de koningin, de prinses Agrippina en de prins haar echtgenoot weenden over den ongelukkigen Andolosia. En dewijl Ampedo en Andolosia geene erfgenamen nalieten, zoo nam de koning het kostelijk paleis met alles wat er in was voor zich. Men vond er vele rijke meubelen, juweelen en gangbaar geld; en de jonge koning ging met zijne echtgenoot Agrippina het paleis bewonen, waar hij hof hield, tot dat zijn vader stierf, en hij naar het paleis te Medosia geroepen werd, om daar als vorst te regeeren en zich geheel en al aan de belangen van zijn volk toe te wijden.

EINDE.

compl. J.

